

વિભાગ - 1

1. (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (કોઈ પણ ત્રણ)

(21)

- (1) રાષ્ટ્રીય સ્તરે શૈક્ષણિક આયોજન વિગતે ચર્ચો.
- (2) શાળા વિકાસ યોજનામાં શિક્ષકની ભૂમિકા ચર્ચો.
- (3) શાળા વ્યવસ્થાપનનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.
- (4) શાળાના નાણાકીય સ્ત્રોતો વિશે ચર્ચા કરો.
- (5) શાળાના વિકાસમાં માનવ સંસાધનની ભૂમિકા સવિસ્તાર ચર્ચો.
- (6) માધ્યમિક શાળા કક્ષાએ શિક્ષણ કાર્ય માટે અધ્યાપન - અધ્યયન સામગ્રીના વ્યવસ્થાપનની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

1. (બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (કોઈ પણ બે)

(04)

- (1) ટૂંકા ગાળાનું આયોજન કોને કહે છે ?
- (2) શાળા વિકાસ યોજનાનું મહત્વ જણાવો.
- (3) ભૌતિક સંસાધન એટલે શું ?
- (4) શાળામાં સંસાધન વ્યવસ્થાપનમાં શિક્ષકની ભૂમિકા જણાવો.

વિભાગ - 2

2. (અ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (કોઈ પણ ત્રણ)

(21)

- (1) માધ્યમિક શાળા કક્ષાએ મોનીટરીંગનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.
- (2) સ્કૂલ મોનીટરીંગની કાર્યરચના વિગતે ચર્ચો.
- (3) સ્કૂલ મોનીટરીંગના હેતુઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- (4) વર્ગખંડ વ્યવસ્થાપનમાં શિક્ષકનું મહત્વ ચર્ચો.
- (5) ગુણવત્તાયુક્ત અધ્યયનમાં શિક્ષકની મેનેજર તરીકેની ભૂમિકાની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- (6) વર્ગખંડમાં વ્યક્તિગત અધ્યયનના વ્યવસ્થાપનની ચર્ચા કરો.

2. (બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (કોઈ પણ બે)

(04)

- (1) મોનીટરીંગ પ્રેક્ટિસ સાથે સંબંધિત સમસ્યાઓ જણાવો.
- (2) સ્કૂલ મોનીટરીંગ એટલે શું ?
- (3) વિદ્યાર્થીઓને અધ્યયન માટે કેવી રીતે પ્રેરિત કરી શકાય?
- (4) વર્ગખંડમાં સમૂહ અધ્યયનનું વ્યવસ્થાપન કોને કહે છે ?

M.Ed. Semester- IV Examination (Supplementary)**October - 2021****B-110 Educational Management and Organization in Secondary Education****Total Marks: 50****Time : 2 Hour****Section - I****Que – 1 (A) Answer the following questions. (Any Three) (21)**

- (1) Discuss in detail the educational planning at the national level.
- (2) Discuss the role of teacher in school development plan.
- (3) Clarity the importance of school management.
- (4) Discuss about the financial resources of school.
- (5) Discuss in detail the role of human resources in development of school.
- (6) Discuss in detail the management of teaching - learning materials for teaching at secondary school level.

Que – 1 (B) Answer the following question in short. (Any Two) (04)

- (1) What do you mean by short term planning?
- (2) State the importance of school development plan.
- (3) What is material resource?
- (4) State the role of teacher in resources management in school.

Section - II**Que – 2 (A) Answer the following questions. (Any Three) (21)**

- (1) Clarify the importance of monitoring at secondary school level.
- (2) Discuss in detail mechanisms of school monitoring.
- (3) Discuss in detail the objectives of school monitoring
- (4) Discuss the importance of discipline in classroom management.
- (5) Discuss in detail the role of teacher as a manager in quality learning.
- (6) Discuss about the management of individual learning in classroom.

Que – 2 (B) Answer the following questions in short. (Any Two) (04)

- (1) State the issues related with monitoring practice.
- (2) What is school monitoring?
- (3) How can the students be motivated for learning?
- (4) What do you mean by the management of group learning in classroom.

4/17

2610E462

Candidate's Seat No : _____

M.Com. (HPP) Sem-4 (A.A.A.) Examination

CC-19

Management Accounting-2

Time : 2-00 Hours]

October 2021

[Max. Marks : 50

Instructions: All Questions in Section I carry equal marks

Attempt any TWO questions in Section I

Question V in Section II is COMPULSORY

Section I

Q.I The Following two alternatives are present before S Ltd. For investment in the new project: 20

	Project A	Project B
Initial Outlay	₹ 50000	₹ 50000
Estimated Life	5 years	5 years
Cash Flows:		
Years		
1	15000	5000
2	20000	15000
3	25000	20000
4	15000	30000
5	10000	20000

The company expects 10% return.

Year	1	2	3	4	5
Disc. factor	0.909	0.826	0.751	0.683	0.624

Find out the profitability of both the projects by following methods:

- 1) Net present Value
- 2) Payback period
- 3) Profitability Index
- 4) Accounting rate of return

Q.II (A) XYZ Ltd. Has ₹ 20, 00,000 allocated for capital budgeting purpose. 10
The following proposal and associated profitability indexes have been determined:

Project	Amount	Profitability Index
A	6,00,000	1.22
B	3,00,000	0.95
C	7,00,000	1.20
D	9,00,000	1.18
E	4,00,000	1.20
F	8,00,000	1.05

Assume the projects are indivisible and there is no alternative use of the money allocated for capital budgeting.

Which of the above investments should be undertaken?

Q.II (B) A Company is considering a proposal to buy one machine out of the two. An investment of ₹ 50,000 is required in each machine and useful life of each 10

E 462-2

machine is estimated at 4 years. The vendor of these machines has given a guarantee to purchase these machines for ₹ 5000 at the end of their useful life. The company uses certainty equivalent co-efficient to evaluate the risky projects. The risk adjusted rate of discount is 16%, while the riskless discount rate is 10%.

Year	Machine X		Machine Y	
1	30000	0.8	18000	0.9
2	30000	0.7	36000	0.8
3	30000	0.6	24000	0.7
4	30000	0.5	32000	0.4

Which machine should be purchase?

Q.III

Calculate missing figures in the following table:

20

Particulars	Division X	Division Y	Division Z
Sales (Rs.)	2,00,000	1,20,000	1,50,000
Operating Income (Rs.)	(?)	(?)	50,000
Operating Assets (Rs.)	1,00,000	60,000	(?)
Return on Investment (ROI) (%)	20%	15%	10%
Minimum Rate of Return (%)	(?)	10%	(?)
Residual Income (Rs.)	NIL	(?)	10000

Q.IV

Division Z of company is a profit centre produces four products A,B, C and D. each product is sold in external market also. Data is as follows:

20

Particular	Product A	Product B	Product C	Product D
External Market Price (Rs.)	150	146	140	130
Variable Cost (Rs.)	130	100	90	85
Direct Labour Hours	3	4	2	3

Product D can be transferred to Division Y , But the maximum quantity that might be required for transfer is 2500 unit of D.

The maximum outside sales are:

Product A	2800 Units
Product B	2500 Units
Product C	2300 Units
Product D	1600 Units

Division Y can purchase the same product at a slightly cheaper price of ₹ 125 per unit instead of receiving transfer of product D from division Z.

What should be the transfer price for each units for 2,500 units of D if the total labour hours available in division Z are: i) 20,000 Hours , ii) 30000 hours ?

E 462-3

Section II

Q.V	Attempt any five out of Ten: 1. Net present Value = _____ . a) Total present value cash inflow ÷ Total Investment b) Total present value cash inflow – Total Investment c) Total present value cash inflow × Total Investment d) Total Investment – Total present value cash inflow 2. Higher the discount rate, _____ the present value. a) Increase b) Decrease c) No change d) Average 3. Under which method, cash flow of each year is re- invested? a) Net present value b) Pay back Period c) Internal Rate of return d) Terminal Value 4. Capital Investment Decisions are generally _____ . a) Routine b) Reversible c) Irreversible d) Recurring 5. A company's ROI would generally increase when _____. a) Cost Increases b) Assets Increases c) Cost Decreases d) Sales Decreases 6. Residual Income = _____ . a) Annual Profit – Cost of Capital b) Annual Profit + Cost of capital c) Annual Profit × Cost of Capital d) None of the above 7. Controllable profit = _____ . a) Revenue – Fixed Cost b) Revenue – Controllable Cost c) Contribution – Fixed Cost d) Revenue – Variable Cost 8. Responsibility accounting is a part of _____ . a) Internal Reporting System b) External Reporting System c) Corporate Reporting System d) Global Reporting System	10
-----	--	----

E 46A-4

	<p>9. Under method of _____, two separate transfer pricing method are used.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Negotiated transfer pricing b) Total Cost method c) Dual pricing d) Market price method <p>10. Which of the following are methods of Transfer pricing?</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Market based Pricing b) Negotiated Pricing c) Dual Pricing d) All of the Above	
--	---	--

XXX

— X —

B.Sc. Sem-6 (Repeater) Examination

CC 309 - Physics

Time : 2-00 Hours]

October 2021

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (૧) વિભાગ-૧માં દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સમાન છે.
 (૨) વિભાગ-૧માંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.
 (૩) વિભાગ ૨માં નવમો પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

વિભાગ-૧

ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો :

- ૧ (અ) સમાન ચુંબકીય ક્ષેત્રમાં ગતિશીલ વીજભારિત કણ માટે ગાઈરોત્રિજ્યા અને ગાઈરોફ્રિક્વેન્સીના સમીકરણો મેળવો. ૭
- (બ) અભિસારી ચુંબકીય ક્ષેત્ર કેવી રીતે ચુંબકીય દર્પણની જેમ કામ કરે છે તે દર્શાવો. તેમજ ટ્રેપ કોનની સમજૂતી આપો. ૭
- ૨ (અ) મેક્સવેલ સમીકરણ આપો તથા સાતત્ય સમીકરણ મેળવો અને તે પરથી વ્યક્ત થતું વીજભારનું સંરક્ષણ સમજાવો. ૭
- (બ) પરસ્પર કાટખૂણે $\vec{E}$ તથા $\vec{B}$ ક્ષેત્રમાં ગતિશીલ કણની ગતિની ચર્ચા કરી ડ્રિફ્ટવેગ $V_D = \frac{\vec{E} \times \vec{B}}{B^2}$ ના સમીકરણ મેળવો. ૭
- ૩ (અ) પ્લાઝમા પર સતત લાગુ ચુંબકીય ક્ષેત્ર $\vec{B} = 0$ નાં સંદર્ભમાં લંબગત આવર્તનો માટે વિક્ષેપસંબંધ મેળવો તથા જૂથ વેગ V_q તેમજ ફેઝ V_{ph} મેળવો. ૭
- (બ) મેગ્નેટોપ્લાઝમા એટલે શું? પ્લાઝમા પર ચુંબકીય ક્ષેત્ર લાગુ થાય ત્યારે તેના ગુણધર્મો તથા બળની ચર્ચા કરો. ૭
- ૪ (અ) પ્લાઝમાનાં ગતિ સિદ્ધાંત માટે બોલ્ટ્ઝમેન સમીકરણ મેળવો તથા દરેક પદનો અર્થ સમજાવો. ૭
- (બ) ડિબાય લંબાઈ એટલે શું? તેના માટેનું સમીકરણ તારવો. ૭
- ૫ (અ) ન્યૂટ્રોન પ્રેરિત ન્યુક્લિયર વિખંડન પ્રક્રિયા વિશે વિગતવાર લખો. ૭
- (બ) યોગ્ય આકૃતિ દોરી અસંમિત ન્યુક્લિયર વિખંડન પ્રક્રિયાની સમજૂતી આપી દ્રવ્યમાન ઉપજ વ્યાખ્યાયિત કરો. ૭
- ૬ (અ) મોસબાર અસર એટલે શું? મોસબાર અસર માટેની પ્રાયોગિક ગોઠવણી વર્ણવો. ૭
- (બ) ન્યુક્લિયર રિએક્ટર પર ટૂંક નોંધ લખો. ૭
- ૭ (અ) લેપ્ટોન કણો વિશે ટૂંક નોંધ લખો. ૭
- (બ) કણો અને પ્રતિકણો વિશે વિગતવાર ચર્ચા કરો. ૭
- ૮ (અ) ક્વાર્ક મોડેલ પર ટૂંક નોંધ લખો. ૭
- (બ) ચાર મૂળભૂત આંતરક્રિયાઓ પર ટૂંક નોંધ લખો. ૭

૯ કોઈપણ આઠ પ્રશ્નના જવાબ લખો :

૦૮

- (૧) વિંચ અસર એટલે શું?
- (૨) બોલ્ટ્ઝમેન H પ્રમેય લખો.
- (૩) વિક્ષેપ સંબંધની વ્યાખ્યા આપો.
- (૪) લાર્મર ત્રિજ્યાનું સૂત્ર લખો.
- (૫) આલ્ફવેન તરંગ એટલે શું?
- (૬) પ્લાઝમા કણની મોબિલિટીનો એકમ લખો.
- (૭) મેગ્નેટોપ્લાઝમા એટલે શું?
- (૮) ડિબાય સ્થિતિમાનનું સમીકરણ લખો.
- (૯) સમીકરણ પૂરું કરો : ${}_{92}\text{U}^{235} \rightarrow \dots\dots\dots + {}_2\text{He}^4$.
- (૧૦) પ્રોમ્પ્ટ ન્યુટ્રોનની વ્યાખ્યા આપો.
- (૧૧) ${}_{92}\text{U}^{235}$ ન્યુક્લિયસનાં વિખંડન દરમ્યાન કેટલી ઊર્જા મુક્ત થાય?
- (૧૨) ન્યુક્લિયર ફ્યુઝન એટલે શું?
- (૧૩) ગુરુત્વાકર્ષણ આંતરક્રિયાનાં ક્ષેત્રીય કણનું નામ શું છે?
- (૧૪) બેરોન સંરક્ષણનો નિયમ લખો.
- (૧૫) મિસોનનું સ્પિનનું મૂલ્ય કેટલું છે?
- (૧૬) સ્ટ્રેન્જનેસનું સંરક્ષણ કઈ આંતરક્રિયામાં નથી થતું?

ENGLISH VERSION

- Instructions : (1) All questions in section-I carry equal marks.
 (2) Attempt any three questions in section I
 (3) Questions-9 in section II is compulsory.

SECTION I

- 1 (a) Derive the equations for Gyroradius and Gyrofrequency of a charged particle moving in a uniform magnetic field. 7
 (b) Explain how a converging magnetic field behaves as a magnetic mirror. 7
- 2 (a) Giving Maxwell's equation, derive the equation of continuity and explain how it expresses conservation of charge. 7
 (b) Explain the motion of a particle moving with velocity in the perpendicular $\vec{E}$ and $\vec{B}$ fields and obtain the equation for its drift velocity $V_D = \frac{\vec{E} \times \vec{B}}{B^2}$. 7
- 3 (a) Obtain Dispersion relation for transverse oscillations in case of a steady applied magnetic field $\vec{B} = O$ to the plasma. Derive the relation for group velocity and phase velocity. 7
 (b) What is Magnetoplasma? Explain the properties and forces acting on plasma when a magnetic field is applied to it 7
- 4 (a) Derive the Boltzmann equation for the kinetic theory of plasma and explain the physical meaning of each term. 7
 (b) What is Debye length? Derive an expression for it. 7
- 5 (a) Explain Neutron induced fission in detail. 7
 (b) With the help of a suitable figure, explain asymmetric nuclear fission. Also define Mass Yield. 7
- 6 (a) What is Mossbauer effect? Explain the experimental arrangement of Mossbauer effect. 7
 (b) Write a short note on nuclear reactors. 7
- 7 (a) Write a short note on leptons. 7
 (b) Discuss particles and Antiparticles in detail. 7
- 8 (a) Write a short note on Quark model. 7
 (b) Write a short note on the four fundamental forces. 7

SECTION II

9 Write answer any eight questions :

08

- (1) What is Pinch effect?
  - (2) Write the Boltzmann H theorem.
  - (3) Define Dispersion relation.
  - (4) Write the equation for Larmor radius.
  - (5) What are Alfvén waves?
  - (6) Write the unit of mobility of a plasma particle.
  - (7) What Magnetoplasma?
  - (8) Write the equation of Debye potential.
  - (9) Complete the equation : ${}_{92}\text{U}^{235} \rightarrow \dots\dots\dots + {}_2\text{He}^4$.
  - (10) Define prompt neutron.
  - (11) How much energy is released in the fission of ${}_{92}\text{U}^{235}$?
  - (12) What is nuclear fusion?
  - (13) Name the field particle of Gravitational interaction.
  - (14) Write the conservation law of Baryons.
  - (15) Write is the spin of a Meson?
  - (16) In which interaction is strangeness not conserved?
-

- Instruction :** (i) Attempt any THREE questions in Section-I.
(ii) Section-II is a compulsory section of short questions.
(iii) Notations are usual everywhere.
(iv) The right hand side figures indicate marks of the sub question.

SECTION-I

Attempt any THREE of the following questions :

- Q-1 (A) Define metric space. Let X be a metric space. Prove that A subset G of X is open if and only if it is a union of open spheres. [7]
(B) Let X and Y be metric spaces and f a mapping of X into Y then prove that f is continuous if and only if $f^{-1}(G)$ is open in X whenever G is open in Y. [7]
- Q-2 (A) Let X be a metric space. A subset F of X is closed if and only if its complement F^c is open. [7]
(B) In usual notation prove that set of real line R is a metric space. [7]
- Q-3 (A) Prove that Compact subsets of metric spaces are closed. [7]
(B) Let X and Y be metric spaces and f a mapping of X into Y then prove that f is continuous at x_0 if and only if $f(x_n) \rightarrow f(x_0)$ when ever $x_n \rightarrow x_0$. [7]
- Q-4 (A) Closed subsets of compact sets are compact. [7]
(B) A mapping f of a metric space X into a metric space Y is continuous on X if and only if $f^{-1}(V)$ is open in X for every open set V in Y. [7]
- Q-5 (A) State and prove Weierstrass M-test. Show that $f_n(x) = n^2 x^n (1-x)$; $x \in [0,1]$ converges pointwise to a function which is continuous on $[0,1]$. [7]
(B) Let (f_n) be a sequence of functions in $R[a,b]$ converging uniformly to f. Then $f \in R[a,b]$ and $\lim_{n \rightarrow \infty} \int_a^b f_n(x) dx = \int_a^b f(x) dx$. [7]
- Q-6 (A) Let (f_n) be a sequence of continuous function on $E \subset C$ converges uniformly to f on E then prove that f is continuous on E. [7]
(B) Let f_n satisfy (1) $f_n \in D[a,b]$ (2) $(f_n(x_0))$ converges for $x_0 \in D[a,b]$ (3) f_n' converges uniformly on $[a,b]$ then prove that f_n converges uniformly on $[a,b]$ to a function f. [7]

(P.T.O.....)

- Q-7 (A) State and prove Abel's limit theorem. [7]

P.T.O

E 464-2

- (B) Show that for $-1 \leq x \leq 1$, $\log(1+x) = x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{3} - \frac{x^4}{4} + \dots + (-1)^{n-1} \frac{x^n}{n} + \dots$. Hence evaluate $\log 2$. [7]
- Q-8 (A) For every $x \in R$, and $n > 0$, prove that $\sum_{k=0}^n (n-k)^2 \binom{n}{k} x^k (1-x)^{n-k} = nx(1-x) \leq n/4$ [7]
- (B) State and prove Weierstrass Approximation theorem. [7]

SECTION-II

Q: 9 Attempt any FOUR of the followings in short : [8]

- (1) Prove that X and ϕ are an open set.
- (2) Define : Metric Space.
- (3) If F is closed and K is compact then prove that $F \cap K$ is compact.
- (4) Define : Connected set.
- (5) Define Uniform convergence.
- (6) Prove by Taylor's series $\tan^{-1} x = x - \frac{x^3}{3} + \frac{x^5}{5} - \frac{x^7}{7} + \dots$
- (7) Is $f_n(x) = \frac{1}{1+nx}$ ($x \geq 0$) continuous? justify.
- (8) Show that $\log 2 = 1 - \frac{1}{2} + \frac{1}{3} - \frac{1}{4} + \dots$

---x---x---

- Instructions:**
1. All questions in **Section –I** carry equal marks.
  2. Attempt any **Three** questions in **Section-I**
  3. **Section-II** is **COMPULSORY**.

Section I

Q.1	A	Describe Gnotobiosis	7
	B	Explain origin, establishment and importance of normal flora and describe skin flora of humans	7
Q. 2	A	Write a note on toxigenicity as a factor of pathogenicity	7
	B	Enlist factors affecting process of infection and describe host defense	7
Q.3	A	Describe techniques to study epidemiology	7
	B	Write in detail about epidemiological markers	7
Q.4	A	Write a note on types of vaccine	7
	B	What do we mean by nosocomial infection? Describe the steps that can prevent nosocomial infections	7
Q.5	A	Describe collection and transport of clinical specimen	7
	B	Describe Microscopy as diagnostic tool	7
Q.6	A	Enlist serological techniques available for diagnosis and describe ELISA	7
	B	Write a note on Pathological changes in blood and body fluids that aid in diagnosis of infections	7
Q.7	A	Write a note on tuberculosis (Etiology, Symptoms, diagnosis, and prevention)	7
	B	Describe Dengue	7
Q.8	A	Write a note on Anthrax	7
	B	Describe symptoms, complications and treatment of AIDS	7

Section II

Q.9	Answers the following in 1- 2 lines (Any 8)	(8)

E 485-2

- 1 What is invasiveness?
- 2 What is role of normal flora of intestine?
- 3 What do we mean by reservoir host?
- 4 Enlist adherence factors that help in pathogenicity
- 5 What is DPT?
- 6 Name two hazards of vaccine
- 7 What is CDC and where is it's headquarter situated?
- 8 Give contribution of John Snow
- 9 How will you preserve stool sample?
- 10 What is oedema?
- 11 Name two biochemical test that can be confirmatory for *Proteus vulgaris*
- 12 Give two uses of computers in clinical laboratories
- 13 Mention primary symptoms of syphilis
- 14 What is the difference between typhoid fever and salmonellosis?
- 15 What is the treatment for rabies?
- 16 How Hepatitis A can be diagnosed and prevented?

B.Sc. Sem-6 Examination
CHE 309 Chemistry
(Physical Chemistry)

Time : 2-00 Hours]

October 2021

[Max. Marks : 50

વિભાગ-1

સૂચના : (૧) નીચેનામાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

(૨) જરૂરી અચળાંકો

$$R = 1.987 \text{ cal-deg}^{-1}\text{Mole}^{-1} = 8,314 \text{ J Mole}^{-1}\text{deg}^{-1}$$

$$N = 6.622 \times 10^{23} \text{ Mole}^{-1}$$

$$h = 6.623 \times 10^{-27} \text{ erg.sec} = 6.623 \times 10^{-34} \text{ J.sec}$$

$$C = 3.0 \times 10^{10} \text{ cm sec}^{-1} = 3.0 \times 10^8 \text{ M.sec}^{-1}$$

$$F = 96500 \text{ Coulomb}$$

- 1 (અ) ઉષ્માગતિ શાસ્ત્રનો ત્રીજો નિયમ લખો. આ નિયમ પરથી ઘન પદાર્થની એન્ટ્રોપી કેવી રીતે મેળવી શકાય છે તે દર્શાવો. 7
- (બ) 7.5 ગ્રામ પુરીયા (m.w = 60) વડે બનાવેલ દ્રાવણ અને તેટલાજ પાણીમાં 15 ગ્રામ અજ્ઞાત દ્રાવ્ય પદાર્થ (s) વડે બનાવેલ દ્રાવણ સમાન તાપમાને ઠારણ (freezes) પામે છે. તો અજ્ઞાત દ્રાવ્ય પદાર્થ (s)નો અણુભાર શોધો. 7
- 2 (અ) ઉષ્માગતિકીય રીતે $K_b = \frac{0.002T_b^2}{i_v}$ સમીકરણ શોધો. 7
- (બ) નીચેની પ્રક્રિયા $C_2H_{4(g)} + H_{2(g)} \rightleftharpoons C_2H_{6(g)}$ માટે 27° સે. તાપમાને K_p ની કિંમત 5.04×10^{17} છે. તો ΔG° નું મુલ્ય શોધો. (R = 8.314). 7
- 3 (અ) વિઘટન વોલ્ટેજ પર ટુંકનોંધ લખો અને તેની ઉપયોગિતા જણાવો. 7
- (બ) 25° સે. તાપમાને નીચેના કોષનો e.m.f. ગણો. $Zn \left| ZnCl_2 \right| \left| \left| \begin{array}{c} cdso_4 \\ 0.1M \end{array} \right| \right| cd$ 7
- 0.5M $ZnCl_2$ અને 0.1M $cdso_4$ ના દ્રાવણોનો સક્રિયતા સહગુણાંક અનુક્રમે 0.370 અને 0.130 છે. ($E^\circ_{zn/zn^{2+}} = 0.76$ વોલ્ટ, $E^\circ_{cd/cd^{2+}} = 0.40$ વોલ્ટ)
- 4 (અ) નિર્ગર્ભન સાથેના સાંદ્રતા કોષ માટેનું ઈ.એમ.એફ.નું સમીકરણ મેળવો. વાતા 7
- (બ) $Pt \mid H_{2(1atm)} \mid H^+, Cl^-(a_1 = 0.01) \parallel H^+, Cl^-(a_2 = 0.1) \mid H_{2(1atm)} \mid Pt$ જો $t_+ = 0.80$ હોય તો 25°C તાપમાને પ્રવાહી જોડાણ પોટેન્શિયલ અને કોષનો ઈ.એમ.એફ. ગણો. 7
- 5 (અ) પાણીના બિનક્ષારીકરણ માટે પ્રતિગામી ઓસ્મોસીસ પદ્ધતિનું વર્ણન કરો. 7
- (બ) પીગાળેલા NH_4Cl માં વિદ્યુત વિભાજન દરમિયાન 10 એમ્પિયર વિજ પ્રવાહ 5 મીનીટ માટે પસાર કરતાં કેટલા ગ્રામ ક્લોરીન વાયુ ઉત્પન્ન થશે ? 7
- 6 (અ) ઝીઓટ્રોપિક પ્રવાહી મિશ્રણ પર નોંધ લખો. 7
- (બ) વરાળ નિસ્સંદન પર નોંધ લખો. 7

2610E466-2

- 7 (અ) પાશ્ચાઢ સ્કુરણ અને રાસાયણિક સ્કુરણ પર નોંધ લખો. 7
(બ) કર્વાન્ટમ ક્ષમતા ઁટલે શું? ઊંચી અને નીચી કર્વાન્ટમ ક્ષમતાનાં કારણો આપો. 7
- 8 (અ) ડિફરન્શીયલ ઁરેશન સિદ્ધાંત પર નોંધ લખો. 7
(બ) ક્ષારણ નિરોધકો ઉપર નોંધ લખો. 7
- 9 ગમે તે આઠ ના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. 8
- (1) ઉત્કલન બિંદુની વ્યાખ્યા આપો.
  - (2) મોલલ અવનયન અચળાંક (k_f) ની વ્યાખ્યા આપો.
  - (3) દ્રાવણના સંખ્યાત્મક ગુણધર્મની વ્યાખ્યા આપો.
  - (4) જો દ્રાવણમાં દ્રાવ્યના મોલઅંશ 0.37 હોય તો દ્રાવકના મોલઅંશ શોધો.
  - (5) સાંદ્રતા કોષ ઁટલે શું?
  - (6) પ્રવાહી સંગમ સ્થાન પોટેન્શિયલ ઁટલે શું?
  - (7) ઓવર વોલ્ટેજની વ્યાખ્યા આપો.
  - (8) ક્ષાર સેતુમાં શાનું દ્રાવણ ભરવામાં આવે છે.
  - (9) અભિસરણ દબાણની વ્યાખ્યા આપો.
  - (10) સખત પાણી ઁટલે શું સમજાવો.
  - (11) સુગલન બિંદુની વ્યાખ્યા આપો.
  - (12) ફેઈઝ-નિયમ લખો.
  - (13) પ્રકાશ રસાયણનો આઈન્સ્ટાઈનનો નિયમ આપો.
  - (14) સ્કુરણ ઁટલે શું?
  - (15) પિટીંગ ક્ષારણની વ્યાખ્યા આપો.
  - (16) ક્ષારણ નિરોધકો ઁટલે શું?

2610E466-3

ENGLISH VERSION

Instructions : $R = 1.987 \text{ cal-deg}^{-1}\text{Mol}^{-1} = 8,314 \text{ J Mole}^{-1}.\text{deg}^{-1}$

$N = 6.622 \times 10^{23} \text{ Mole}^{-1}$

$h = 6.623 \times 10^{-27} \text{ erg.sec} = 6.623 \times 10^{-34} \text{ J.sec}$

$C = 3.0 \times 10^{10} \text{ cm sec}^{-1} = 3.0 \times 10^8 \text{ M.sec}^{-1}$

$F = 96500 \text{ Coulomb}$

- 1 (a) Explain the third law of thermodynamics. How it is used to determine the absolute entropy of solid? 7
- (b) A solution containing 7.5 gm of urea (Mol.mass = 60) in one kg of water freezes at the same temperature as another solution containing 15 gm of solute (s) in the same amount of water calculate the molecular mass of solute (s) 7

- 2 (a) Derive equation $K_b = \frac{0.002T_b^2}{L_v}$ Thermodynamically. 7
- (b) The equilibrium constant K_p for the reaction $C_2H_{4(g)} + H_{2(g)} \rightleftharpoons C_2H_{6(g)}$ is $5.04 \times 10^{17} \text{ atm}^{-1}$ at 27°C calculate ΔG° ($R = 8.314$). 7

- 3 (a) Write note on decomposition potential and mention its importance. 7
- (b) Calculate e.m.f. of following cell at 25°C $Zn \left| ZnCl_2 \right| \left| \left| \begin{array}{c} \text{cdso}_4 \\ 0.1m \end{array} \right| \right| \text{cd}$ 7
 Activity coefficient of $0.5M \text{ ZnCl}_2$ and $0.1M \text{ cdso}_4$ are 0.370 and 0.130 respectively
 ($E^\circ_{Zn/Zn^{2+}} = 0.76 \text{ volt}$, $E^\circ_{cd/cd^{2+}} = 0.40 \text{ volt}$)

- 4 (a) Derive equation of E.M.F. for a concentration cell with transference. 7
- (b) Calculate liquid junction potential (L.J.P.) and e.m.f. of cell at 25°C temperature ($t_- = 0.80$) the cell is given below 7

$$Pt \text{ H}_{2(lam)} | H^+, Cl^- (a_1 = 0.01) || H^+, Cl^- (a_2 = 0.1) | H_{2(lam)} Pt.$$

- 5 (a) Discuss reverse osmosis method for de-salination for water. 7
- (b) How many gram of chlorine can be produced by electrolysis of molten NaCl at a current of 10 ampere for 5 minutes? 7

- 6 (a) Write a note on zeotropic liquid mixtures. 7
- (b) Write a note on steam distillation. 7

- 7 (a) Write a note on phosphorescence and chemiluminescence. 7
- (b) What is quantum yield? Give reasons for high and low quantum yield. 7

- 8 (a) Write a note on differential aeration principle. 7
- (b) Write a note on corrosion inhibitors 7

SECTION-II

9 Answer following in short (any eight) :

- (1) Define Boiling Point
  - (2) Define Molal depression constant (Kf)
  - (3) Define Colligative properties for solution
  - (4) In a solution mole fraction of solute is 0.37, then what will be mol fraction of solvent?
  - (5) What is concentration cell?
  - (6) What is liquid junction potential
  - (7) Define over voltage.
  - (8) Which solution is filled in saltbridge?
  - (9) Define osmotic pressure
  - (10) Define hard water.
  - (11) Define Eutectic Point
  - (12) Give Phase-rule.
  - (13) Give Einging's law of photo-chemistry
  - (14) What is meant by fluorescence?
  - (15) Define pitting corrosion
  - (16) What is corrosion inhibitors?
-

SECTION--I (નીચેના PART-1 ના આઠ(08) પ્રશ્નોમાથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નના જવાબ આપો)

- QUE.-1 વનસ્પતિ વૃદ્ધિ અંસ્રાવો એટલે શું? ગીબ્રેલીન્સ નું જૈવસંશ્લેષણ, વહન અને દેહધાર્મિક કાર્યો વર્ણવો. (14)
- QUE.-2 ટૂંક નોંધ લખો : (i) જલાનુંવર્તી (07)
(ii)વનસ્પતિ વૃદ્ધિને અસર કરતાં પરિબલો (07)
- QUE.-3 વર્ણવો: વનસ્પતિ સંવર્ધનના ઉદ્દેશ અને હેતુ (14)
- QUE.-4 વર્ણવો : (i)વનસ્પતિ સંકરણ માટેની પેડીગ્રી પદ્ધતિ. (07)
(ii) વનસ્પતિ પ્રવેશની પદ્ધતિ (07)
- QUE.-5 જનીન સ્થાનાંકન એટલે શું? તેનો ટૂંકો અહેવાલ આપી તેના માટેની કોઈ એક પદ્ધતિ વર્ણવો (14)
- QUE.-6 ટૂંક નોંધ લખો : (i) પરિવર્તનશીલ તત્વો. (ii) કણભસુત્રીય જનીન (14)
- QUE.-7 વર્ણવો : જૈવ ટેકનીક્સની સ્વાસ્થ અને કૃષિવિદ્યામાં અગત્યતા. (14)
- QUE.-8 વર્ણવો : (i) ખાદ્ય રસી (એડિબલ વેક્સીન્સ) (ii) કૃત્રિમ બીજ (14)

SECTION--II

- QUE.-9 ટૂંકમાં જવાબ આપો (કોઈ પણ ચાર) (08)
- (1) માઈકોઈજેક્શન એટલે શું?
  - (2) આલ્કલોઇડના કાર્યો લખો.
  - (3) NBPGRનું પૂરું નામ લખો .
  - (4) વ્યાખ્યાયિત કરો : ટ્રાન્સલોકેશન
  - (5) વનસ્પતિ સંવર્ધન માં બલ્ક પદ્ધતિ ના ગેરફાયદા શું છે?
  - (6) વનસ્પતિનો સામાન્ય વૃદ્ધિ કર્વ દોરો
  - (7) વાનસ્પતિક વાર્ધક્ય એટલે શું?
  - (8) વનસ્પતિ વૃદ્ધિને માપવા માટેના સાધનનું નામ લખો

*****

PTO

BOTANY-309, B.SC. Sem-VI, Supplementary Exam, October-2021

**INSTRUCTIONS: (i) Attempt any three questions from section-I
(ii) Section-II is compulsory**

SECTION--I

- QUE. -1** What are plant regulators? Describe Biosynthesis, translocation and physiological functions of Gibberelins (14)
- QUE. -2** Write short notes: (i) Hydrotropism (07)
(ii) Factors affecting plant Growth (07)
- QUE. -3** Describe : Aims and Objectives of plant breeding. (14)
- QUE. -4** Describe : (i) Pedigree method for Hybridisation. (07)
(ii) Procedure of plant introduction (07)
- QUE.-5** What is gene mapping? Giving its concise account describe any one Method of it. (14)
- QUE. -6** Write short notes: (i) Transposable elements (07)
(ii) Mitochondrial genome (07)
- QUE.-7** Describe Application of Biotechnology in Health and Agriculture (14)
- QUE.-8** Write notes: (i) Edible vaccines (07)
(ii) Artificial seed (07)

SECTION--II

- QUE.-9** Answer very short (any four) (08)
- (i) What is microinjection?
  - (ii) Write functions of alkaloids.
  - (iii) Give full form of NBPGR.
  - (iv) Define: Translocation
  - (v) What are disadvantages of bulk method of plant breeding?
  - (vi) Draw: Normal growth curve of plant
  - (vii) What is plant senescence.
  - (viii) Write name of instrument used for measurement of plant growth
-

સૂચના: ૧) વિભાગ-૧ માં દરેક પ્રશ્ન સમાન ગુણ ધરાવે છે.

૨) વિભાગ-૧ માંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

૩) વિભાગ-૨ માં આપેલા બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

- પ્ર.૧ (અ) યોગ્ય ઉદાહરણો આપી અસંતૃપ્ત ફેટી એસિડ્સ વિષે નોંધ લખો. (૭)
 (બ) તાપમાન અને pH ને ઉત્સેચકીય ક્રિયાવિધીને અસર કરનારા પરીબળ તરીકે વર્ણવો. (૭)
- પ્ર.૨ (અ) લીપીડસના વર્ગીકરણની માત્ર રૂપરેખા ઉદાહરણ સહિત આપો. (૭)
 (બ) નોંધ લખો: ઉત્સેચકોનું નામકરણ અને વર્ગીકરણ (૭)
- પ્ર.૩ (અ) નોંધ લખો: ગ્લાયકોલિસીસ (૭)
 (બ) નોંધ લખો: ગ્લાયકોજીનેસીસ (૭)
- પ્ર.૪ (અ) નોંધ લખો: કેબ્સ ચક્ર ના તબક્કાઓ. (૭)
 (બ) નોંધ લખો: ગ્લાયકોજીનોલાયસીસ (૭)
- પ્ર.૫ (અ) ગ્લુકોઝના એક અણુના સંપૂર્ણ દહનથી નિર્માણ પામતા ATPની ગણતરી દર્શાવો. (૭)
 (બ) નોંધ લખો: HMP શંટ (૭)
- પ્ર.૬ (અ) નોંધ લખો: ક્રુકટોઝમાંથી ગ્લુકોઝનું સંશ્લેષણ (૭)
 (બ) નોંધ લખો: કોરી ચક્ર (૭)
- પ્ર.૭ (અ) નોંધ લખો: ડીએમિનેશન (૭)
 (બ) સમજાવો: ઝિસરોલ ચયાપચય (૭)
- પ્ર.૮ (અ) નોંધ લખો. β ઓક્સિડેશન (૭)
 (બ) નોંધ લખો. યુરીયા ચક્ર (૭)

વિભાગ-૨

- પ્ર.૯ સૂચના મુજબ ટૂંકમાં જવાબ લખો. (૮)
- (૧) સાદા લિપિડના બંધારણમાં ભાગ લેતા ગમે તે બે આલ્કોહોલના નામ લખો.
 (૨) 1 ગ્રામ લિપિડ ના ઓક્સિડેશન થી કેટલી શક્તિ નિર્માણ પામશે?
 (૩) શબ્દ સમજૂતી આપો: એપોએન્ઝાઈમ
 (૪) શબ્દ સમજૂતી આપો: ગ્લાયકોજીનેસીસ
 (૫) બંધારણીય સૂત્ર લખો. ક્રુકટોઝ 6 ફોસ્ફેટ
 (૬) બંધારણીય સૂત્ર લખો. ફોસ્ફોગ્લુકોનીક એસિડ
 (૭) શબ્દ સમજૂતી આપો. ટ્રાન્સએમિનેશન
 (૮) પામીટીક એસિડના β ઓક્સિડેશન થી કુલ કેટલા ATPનું સંશ્લેષણ થાય છે?

E 470 - 2

Gujarat University Off line Examination
B. Sc. Semester-VI
Zoology Paper-309 (OLD and NEW Course)

Time: 2 hrs.

Total Marks: 50

- Instructions:** 1) All questions in Section I carry equal marks.
2) Attempt any three questions in section I.
3) All questions in Section II are compulsory.

Section:I

- Q.1 (A) Write note on: Unsaturated fatty acids with suitable examples. (7)
(B) Describe: Temperature and pH as factors affecting enzymatic activities. (7)
- Q.2 (A) Write outline classification of lipids with examples. (7)
(B) Write note on: Nomenclature and classification of enzymes. (7)
- Q.3 (A) Write note on Glycolysis. (7)
(B) Write note on Glycogenesis. (7)
- Q.4 (A) Write note on : Stages of Kreb's cycle. (7)
(B) Write note on: Glycogenolysis. (7)
- Q.5 (A) Show the calculation of ATP synthesis from total combustion of 1 molecule of Glucose. (7)
(B) Write note on: HMP shunt pathway. (7)
- Q.6 (A) Write note on: Synthesis of glucose from Fructose. (7)
(B) Write note on: Cori cycle. (7)
- Q.7 (A) Write note on: Deamination. (7)
(B) Explain: Glycerol metabolism
- Q.8 (A) Explain: β Oxidation. (7)
(B) Explain: Urea cycle. (7)

Section:II

- Q.9 Answer in brief as per instructions. (8)
1. Name any two alcohol involved in structure of simple lipids.
  2. How much energy will produce on combustion of 1 gm of lipids?
  3. Explain the term: Apoenzyme.
  4. Explain the term: Glycogenesis.
  5. Write structural formula of Fructose 6 phosphate.
  6. Write structural formula of Phospho gluconic acid.
  7. Explain the term: Transamination.
  8. How many ATPs produce as a result of combustion of β oxidation of Palmitic acid?

—

B.B.A. Sem-6 Examination

CC 311

Production & Operation Management

October 2021

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions:

- All Questions in Section I carry equal marks
- Attempt any TWO questions in Section I
- Question V in Section II is COMPULSORY

Section I

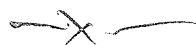
Q I	A. What is Production Management? Discuss methods of production in detail.	10
	B. "Production planning and controlling necessary in production". Discuss the functions of it in detail.	10
Q II	A. What is purchasing? Discuss its principles in detail.	10
	B. Discuss purchasing procedure in detail.	10
Q III	A. Explain – "Deming's 14 principles of quality".	10
	B. Discuss layout with its types in detail.	10
Q IV	A. Explain – "Japanese 5s Approach".	10
	B. Discuss Lean production with its elements in brief.	10

Section II

Q V	MCQs. (Any 10)	10
1.	Production of large planes like Airbus is example of _____ type of production. (a) continuous (b) intermittent (c) project (d) job-shop	
2.	_____ is not one of the functions of production planning and control. (a) Estimating (b) Work-study (c) Routing (d) Loading	
3.	Objective of work-study is to determine the best _____ of performing each operation in production. (a) location (b) place (c) layout (d) method	

E 471-2

4.	One of the objectives of production management is _____. (a) reduction of wastage (b) advertising (c) issuing of shares (d) brand building	
5.	A software-hardware system used for optimum utilization of company's resources is called _____ system. (a) MRP (b) Shingo (c) Toyota (d) ERP	
6.	MRP means _____ Requirement Planning. (a) Machine (b) Manpower (c) Material (d) Management	
7.	_____ is a factor affecting the design of layout. (a) Marketing (b) Market (c) Machinery (d) Mechanics	
8.	_____ is not a material handling equipment. (a) Truck (b) Crane (c) Lift (d) Drilling Machine	
9.	_____ is a generic standard of quality primarily concerned with environmental management. (a) ISO-9000 (b) ISO-14000 (c) ISO-8402 (d) ISO-22000	
10.	One important aspect of purchasing is to purchase raw material having the _____. (a) right quality (b) right packaging (c) right color (d) right shape	
11.	Which of the following is not an advantage of using product layout? (a) Minimum material handling cost (b) Minimum inspection requirement (c) Specialized supervision requirement (d) None of these	
12.	Which of the following does not cause to production delay? (a) Shortage of space (b) Long distance movement of materials (c) Spoiled work (d) Minimum material handling	
13.	Which of the following is not a part of Five M's? (a) Material (b) Machine (c) Motion (d) Method	
14.	ERP means _____ resource Planning. (a) Enterprise (b) Entrepreneur (c) Earing	
15.	JIT is known as _____. a. Just in time b. Just input time c. Just in tendency	

B.C.A. Sem-6 Examination

SE-C 302 (2)

Cloud Computing

October 2021

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

Q1 (A) Define cloud. Give advantages of cloud computing. Explain mainframe computing, cluster computing and grid computing. [10]

Q1 (B) Explain web 2.0. Describe vision of cloud. Explain various computing platform and technologies of cloud computing. [10]

Q.2 (A) Explain parallel processing. Give factors that influence parallel processing. Explain Hardware architecture for parallel processing. [10]

Q.2 (B) Explain components of distributed computing. Explain system architectural styles for distributed computing. [10]

Q.3 (A) Explain virtualization. Give advantages and disadvantages of virtualization. [10]

Q.3 (B) Explain hardware-level virtualization. [10]

Q-4 (A) Explain different types of cloud with example. [10]

Q-4 (B) Explain Infrastructure as a Service and Software as a Service architecture. [10]

Section II

Q 5 MCQ

[10]

1. Service-oriented computing include which concept

A. Quality of Service	C. Both Quality of Service and Software as a service
B. Software as a Service	D. none of these
2. _____ is developed as aggregation of geographically dispersed clusters by internet.

A. Grid	C. Cloud
B. Service	D. All of the mentioned
3. SOAP full form

A. Simple Object Access Protocol	C. Simple Orient Access Protocol
B. Simple Object Access Program	D. Simple Orient Access Program
4. A _____ encapsulates a software component which provide a set of related functionalities that can be reused and integrated into big and complex applications.

A. Cloud	C. Both A and B
B. Service	D. None of the above
5. Services are designed as self-contained components. (T/F)

A. True	B. False
---------	----------
6. _____ is a collection of independent computers that appear to its users as a single system.

A. Distributed System	C. Hybrid System
B. Service	D. All of the above
7. _____ is most privileged ring.

A. Ring 0	B. Ring 1
-----------	-----------

E 472 1-2

- C. Ring 2
8. Full form of ABI is _____
- A. Android Binary Interface
B. Application Binary Interface
9. When you add a software stack, such as an operating system and applications to the service, the model shifts to _____ model.
- A. SaaS
B. PaaS
10. _____ provide programming level virtualization.
- A. JVM
B. .NET runtime
- D. Ring 3
- C. Application Based Interface
D. None of the above
- C. IaaS
D. All of the mentioned
- C. Both A and B
D. None of these

**** ALL THE BEST ****

Instructions:

- 1) All questions in Section-I carry equal marks
- 2) Attempt any two questions in Section-I
- 3) Question 5 in Section-II is compulsory

SECTION-I

- Q.1** (A) Discuss : File Class and Random Access File Class [10]
 (B) What is Character Stream? Explain the methods of Reader and Writer class. [10]
- Q.2** (A) Discuss JRadioButton and JCheckBox in detail with their methods and constructors. [10]
 (B) What is the use of Layout Managers? Explain BorderLayout and GridLayout [10]
- Q.3** (A) Explain the Delegation Event Model with diagram. Also explain the Event classes defined in java.awt.event [10]
 (B) Discuss: DatagramPacket and DatagramSocket in detail. [10]
- Q.4** (A) Explain the following types of drivers [10]
 • JDBC-ODBC Bridge driver
 • JDBC-Net-All-Java Driver
 (B) Discuss the DriverManager class for creating connection. [10]

SECTION-II

- Q.5** Answer any 5 [10]
1. The process of conversion of an object to a byte is called _____.
 (a) Serializable (c) Conversion
 (b) Serialization (d) All of above
  2. Give the full form of AWT.
 (a) Applet Window Toolkit (c) Abstract Window Toolkit
 (b) Absolute Window Toolkit (d) None of above.
  3. Which class represents an Internet Protocol (IP) address?
 (a) InetAddress (c) IP Address
 (b) Address (d) None of the above
  4. JLabel is a concrete subclass of _____.
 (a) AbstractButton (c) Window
 (b) JComponent (d) JPanel

E 473-2

5. URL stands for
  - (a) Unified Resource Locator
  - (b) Uniform Restore Locator
  - (c) Unified Restore Locator
  - (d) Uniform Resource Locator
6. When an SQL statement is executed , the results are stored in _____ object.
  - (a) Resultset
  - (b) Distributed object
  - (c) Applet
  - (d) None of Above
7. Which package in Java is used to handle networking aspects?
  - (a) java.util
  - (b) java.applet
  - (c) java.net
  - (d) java.io
8. JFrame is a subclass of _____ class.
  - (a) Dialog
  - (b) Panel
  - (c) JComponent
  - (d) Frame
9. All methods of Reader and Writer class throw _____
  - (a) IOException
  - (b) Null Pointer Exception
  - (c) Arithmetic Exception
  - (d) ArrayIndexOutOfBoundsException
10. How many bits are in a single IP address?
  - (a) 8
  - (b) 32
  - (c) 64
  - (d) 16

202

2610E475

Candidate's Seat No : _____

M.A. Sem-4 Examination

510

English

October 2021

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the students:

1. There are two sections in the paper. Both the sections are compulsory.
2. Attempt any THREE questions from the FIRST SECTION.
3. SECTION TWO is an MCQ based question. Attempt all the questions. Choose the closest option in meaning to the question.

PART - I

- Q-1. Compare and contrast Bharata's views on "Anukarana" and Aristotle's views on "Imitation". (14)
- Q-2. Bring out the relationship between poetry and painting with special reference to Pre-Raphaelite poetry. (14)
- Q-3. "The form of each work of art is unique or individual." Justify with reference to the essay, *What is Common to the Arts?* (14)
- Q-3. "Dance is my breath, my passion, myself". Elaborate the statement with special reference of Mrinalini Sarabhai's autobiography *The Voice of the Heart*. (14)
- Q-4. "Rhythm is used in all forms of art where there is a movement." Justify. (14)
- Q-5. "Poetry is painting in words." Elaborate the statement with special reference to *The Blessed Damozel*. (14)
- Q-6. "I am only Eternity when I dance". Illustrate the statement with reference to *The Voice of the Heart*. (14)
- Q-7. Compare and contrast Bharata's views on "Anukarana" and Aristotle's views on "Imitation" in your words. (14)
- Q-8. Elaborate the statement "Poetry is verbal and painting is visual" in your words. (14)

PART - II COMPULSORY

- Q-9. Multiple Choice Questions: (08)
1. Both Bharata and Aristotle are primarily concerned with _____ and the theory of imitation.

P.T.O

E-475-2

- (a) epic (b) tragedy (c) drama (d) comedy
2. Bharata's idea of imitation is governed by the principles of the theory of _____.
(a) Bhava (b) Vibhava (c) Anubhava (d) Rasa
3. *The Blessed Damozel* was first published in _____.
(a) Lit Crit (b) Spectator (c) The Germ (d) The Expression
4. _____ enchanted Mrinalini with the powerful technique of Kathakali.
(a) Ravindranath Tagore (b) Kelu Nair (c) Venu Gopal (d) Shantidev Ghosh
5. Mrinalini Sarabhai edited a magazine called _____.
(a) Ganga (b) Prama (c) Prakriti (d) Geeta
6. Darpana Academy of Performing Arts came into being in _____.
(a) 1949 (b) 1947 (c) 1950 (d) 1955
7. The term 'mimesis' is used by Plato in his book _____.
(a) Poetics (b) Republic (c) Reunion (d) Aesthetics
8. Bharata's idea of imitation is governed by the principles of the theory of _____.
(a) Bhava (b) Vibhava (c) Anubhava (d) Rasa

*****

+++++

विभाग -I.

निम्न में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर दीजिए।

1. मुक्तिबोध का संक्षिप्त जीवन परिचय देते हुए उस समय की युगीन पृष्ठभूमि की चर्चा करें। (14)
2. हिन्दी के काव्य आंदोलन में मुक्तिबोध की कविता के महत्व को समझाइए। (14)
3. 'मुझे कदम कदम पर' कविता का सार लिखिए। (14)
4. 'ब्रह्मराक्षस' कविता का सार लिखिए। (14)
5. 'पक्षी और दीपक' कविता समझाइए। (14)
6. 'काठ का सपना' कविता समझाइए। (14)
7. गजानन माधव मुक्तिबोध की समीक्षा दृष्टि पर प्रकाश डालिए। (14)
8. जनता का साहित्य किसे कहते हैं -निबंध पर प्रकाश डालिए। (14)

विभाग - II

9. किन्हीं चार दस्तुनिष्ठ प्रश्नों के उत्तर दीजिए - (8)

1. मुक्तिबोध समय-काल कब से कब तक रहा है।

(a) 1911 से 1987 तक. (b) 1912 से 1988 तक।

(c) 1913 से 1989 तक. (d) 1914 से 1990 तक।

2. अँधेरे में किस कवि की रचना है।

(a) अज्ञेय (b) धर्मवीर भारती (c) मुक्तिबोध (d) केदार सिंह।

3. ब्रह्मराक्षस कविता के रचयिता हैं।

(a) अज्ञेय (b) धर्मवीर भारती (c) मुक्तिबोध (d) केदार सिंह।

E 477 92

4. 'ब्रह्मराक्षस' कविता में किसका प्रयोग किया गया है ।
(a) कैटेसी (b) मिथकीय चेतना (c) अस्तित्ववाद (d) मृत्युबोध ।
5. किस शहर में रहते हुए मुक्तिबोध को काफी संघर्ष करना पड़ा ।
(a) शुजालपुर (b) सरदारपुर (c) जबलपुर (d) नागपुर ।
6. ब्रह्मराक्षस कहा पर रहता है ।
(a) झोंपड़ी में (b) कुटिया में (c) गुफा में (d) बावड़ी में ।
7. 'चाँद का मुँह टेढ़ा है'- काव्य संग्रह किस कवि का है.
(a) अज्ञेय (b) धर्मवीर भारती (c) मुक्तिबोध (d) केदार सिंह ।
8. 'मुक्तिबोध ज्ञान संवेदना के लेखक कौन हैं ।
(a) शशि शर्मा (b) चंद्रकांत देवताले (c) सुरेन्द्र प्रताप (d) नंदकिशोर नवल ।

ہدایت : یہ سوالیہ پرچہ دو حصوں پر مشتمل ہے۔ حصہ اول میں کل آٹھ سوالات ہیں جن میں سے کسی بھی تین کے جوابات لکھنا ضروری ہے۔ حصہ دوم میں کل سولہ (۱۶) معروضی سوالات ہیں جن میں سے کسی بھی آٹھ کے جوابات لازمی ہیں۔ سوال میں درج نمبر ہی جوابی پرچے پر تحریر کریں۔

(حصہ اول)

- سوال: ۱ ناول کے اقسام بیان کرتے ہوئے ان پر اپنے خیالات کا اظہار کیجئے۔ ۱۴
- سوال: ۲ عصمت چغتائی کی ناول نگاری کے فن پر اپنے خیالات کا اظہار کیجئے۔ ۱۴
- سوال: ۳ اردو ادب میں ناول کی ابتداء اور ارتقاء پر سیر حاصل بحث کیجئے۔ ۱۴
- سوال: ۴ ناول کی تعریف بیان کرتے ہوئے اس کے فن اور میت پر روشنی ڈالئے۔ ۱۴
- سوال: ۵ مندرجہ ذیل سوالوں کے مختصر جوابات لکھئے۔ ۱۴
- (۱) ”اگلے جنم موہے بیٹا نہ کیو“ کا تنقیدی جائزہ
- (۲) شمس الرحمن فاروقی کا ناول ”کئی چاند تھے سرے آسمان“ کا تجزیہ و تبصرہ
- سوال: ۶ مندرجہ ذیل سوالوں کے مختصر جوابات لکھئے۔ ۱۴
- (۱) داستان اور ناول کے درمیان فرق
- (۲) ناول کے اجزائے ترکیبی
- سوال: ۷ مندرجہ ذیل سوالوں کے مختصر جوابات لکھئے۔ ۱۴
- (۱) ناول ”شکست“ کا تجزیہ
- (۲) ”میڑھی لکیر“ کا پلاٹ
- سوال: ۸ مندرجہ ذیل سوالوں کے مختصر جوابات لکھئے۔ ۱۴
- (۱) ناول ”معصومہ“ کا تجزیہ و تبصرہ
- (۲) منشی پریم چند کی ناول نگاری

(حصہ دوم)

۸

سوال : ۹ مندرجہ ذیل میں سے کسی بھی آٹھ (۸) معروضی سوالات کے جوابات لکھئے۔

- (۱) ”اردو ناول کی تاریخ اور تنقید“ کس کی تصنیف ہے؟
- (۲) ”ناول کیا ہے“ کتاب کے خالق کون ہیں؟
- (۳) ”سیر کہسار“ ناول کے خالق کون ہیں؟
- (۴) اردو میں تصوراتی ناول کی بنیاد کس نے ڈالی؟
- (۵) ناول ”قیس و لبنی“ کے خالق کون ہیں؟
- (۶) ”آنگن“ کس ادیب کا مشہور و معروف ناول ہے؟
- (۷) ”ناول نثر میں ایک طریقہ کہانی ہے۔“ یہ کس مغربی ادیب کا قول ہے؟
- (۸) ”ناول ایک پھیلی ہوئی بڑی تصویر ہے۔“ یہ کس ادیب کا قول ہے؟
- (۹) ”میرے بھی صنم خانے“ کس کا مشہور ناول ہے؟
- (۱۰) ”پلاٹ ریڈھ کی ہڈی ہوتا ہے؟ یہ کس مغربی ادیب کا قول ہے؟
- (۱۱) ”اختری بیگم“ ناول کے خالق کون ہیں؟
- (۱۲) ”ناول خاص طوالت کا نثری فسانہ ہے۔“ یہ کس کا قول ہے؟
- (۱۳) ڈالٹراسکاٹ نے کس طرز کے ناولوں کو رواج دیا؟
- (۱۴) ”رومانی ناول“ زندگی کے مرقع کی عجیب و غریب خواہش کا مجموعہ ہوتا ہے۔“ یہ کس کا قول ہے؟
- (۱۵) ناول فطرت سے بحث کرتا ہے؟ یہ قول کس مغربی ادیب کا ہے؟
- (۱۶) راجندر سنگھ بیدی کا کون سا ناول ہے جو پنجاب کی ثقافت کا عکاس ہے؟

--- پایان ---

M.A. Sem-4 Examination

510

Psychology

October 2021

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નના જવાબ આપો.

Answer any Three of the following questions.

1. નીચે આપેલી માહિતીના આધારે વિચરણ પૃથક્કરણની ગણતરી કરી 0.05 સાર્થકતાની કક્ષાએ શૂન્ય પરિકલ્પનાની ચકાસણી કરો.

14

Carry out analysis of variance from following data and test the null hypothesis at 0.05 significance level.

A ₁ (શહેરી)				A ₂ (ગ્રામ્ય)			
A ₁ (Urban)				A ₂ (Rural)			
B ₁ (વિનયન)		B ₂ (વિજ્ઞાન)		B ₁ (વિનયન)		B ₂ (વિજ્ઞાન)	
B ₁ (Arts)		B ₂ (Science)		B ₁ (Arts)		B ₂ (Science)	
C ₁ (છોકરાઓ)	C ₂ (છોકરીઓ)	C ₁ (છોકરાઓ)	C ₂ (છોકરીઓ)	C ₁ (છોકરાઓ)	C ₂ (છોકરીઓ)	C ₁ (છોકરાઓ)	C ₂ (છોકરીઓ)
C ₁ (Boys)	C ₂ (Girls)	C ₁ (Boys)	C ₂ (Girls)	C ₁ (Boys)	C ₂ (Girls)	C ₁ (Boys)	C ₂ (Girls)
05	11	04	04	03	01	09	06
10	10	06	04	10	06	06	04
12	09	02	07	04	04	08	05
11	07	05	02	06	05	04	06
10	06	03	08	07	09	02	04

2. બાર્ટલેટની કસોટીનો ઉપયોગ કરી નીચે આપેલી માહિતી પરથી વિચરણની સમરૂપતા ચકાસો.

14

Test the homogeneity of variance of the following data by using Bartlett's test.

જૂથો (Groups)			
I	II	III	IV
20	07	30	15
27	12	25	10
19	10	20	22
27	22	12	08
20	20	17	04

3. નીચે આપેલી આવૃત્તિઓ પરથી આસંગ સહસંબંધ ગુણાંકની ગણતરી કરી શોધો કે મનોભારની કક્ષાનો સાર્થક સંબંધ સમાયોજનની કક્ષા સાથે છે?

14

Calculate contingency correlation co-efficient from the frequencies given bellow and find out if level of Anxiety significant relationship with level of Adjustment?

મનોભાર (Stress)	સમાયોજન (Adjustment)		
	નિમ્ન (Low)	સામાન્ય (Moderate)	ઉચ્ચ(High)
નિમ્ન (Low)	05	15	10
સામાન્ય (Moderate)	10	22	08
ઉચ્ચ(High)	12	15	03

(P.T.O.)

4. (અ)નીચે આપેલ સારણી પરથી ચતુષ્કોણિક સહસંબંધાંક(r_t)ની ગણતરી કરો.

07

(P.T.O.)

(A) Compute Tetra choric Correlation (rt) from the table given below :

પરિવર્ત્ય - Y (Variable - y) Social adjustment	પરિવર્ત્ય - X (Variable - X) Salesmanship	
	અસફળ (unsuccessful)	સફળ (successful)
સારી રીતે સમાયોજિત (Well adjusted)	10(B)	40(A)
ઓછું સમાયોજિત (Poorly adjusted)	35(D)	15(C)

(બ) એક પ્રશ્નાવલિમાં પ્રશ્ન-3 અને પ્રશ્ન-5ને જેટલા લોકોએ 'હા' અને 'ના' ના જવાબો આપ્યા તે નીચે મુજબ છે. આ માહિતી પરથી ફાઈ સહસંબંધાંકની ગણતરી કરો અને શૂન્ય પરિકલ્પનાની ચકાસણી 0.05 સાર્થકતાની કક્ષાએ કરો.

07

(B) Shown below are the number of persons who answered 'Yes' or 'No' to question - 3 and question - 5 of a questionnaire. Calculate the Phi-coefficient of correlation from this Data and test the null hypothesis at 0.05 level of significance.

પ્રશ્ન - 5 Question - 5	પ્રશ્ન - 3 (Question - 3)	
	ના (No)	હા (Yes)
હા (Yes)	15 (B)	45 (A)
ના (No)	40 (D)	20 (C)

5. નીચે આપેલ માહિતી પરથી વિલ્કોક્ષન સમતુલિત જોડ ચિન્હ કસોટી દ્વારા શૂન્ય પરિકલ્પનાની ચકાસણી કરો. 14

Test the null hypothesis by using Wilcoxon matched pair Sign ranks test from following data.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
અભ્યાસ પહેલા (Before Study)	12	18	29	13	13	19	17	16	20	21
અભ્યાસ બાદ (After Study)	17	17	24	13	16	18	19	28	26	26

6. નીચે આપેલ માહિતી દ્વારા કોચરન 'Q' કસોટીનો ઉપયોગ કરી શૂન્ય પરિકલ્પનાની ચકાસણી કરો. 14

Test the null hypothesis by using Cochran Q test from following data.

પદ્ધતિઓ (Methods)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0
II	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
III	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1

7. સમતુલિત કરેલા ચાર જૂથોના પ્રયોગપાત્રોએ ચાર જુદીજુદી પરિસ્થિતિઓમાં નીચે પ્રમાણે પ્રાપ્તપ્રાપ્તકો મેળવ્યા. ફાઈસમેનનાં ક્રમાંકલક્ષી દ્વિમાર્ગી વિચરણ વિશ્લેષણ વડે પરિસ્થિતિઓ વચ્ચેના તફાવતની સાર્થકતા 0.05 કક્ષાએ ચકાસો. 14

Subject of four matched groups obtained the following scores under the Four different Conditions. Carry out Friedman's two way analysis of variance rank test. Test the significance of the conditions at 0.05 levels of significance.

Groups (N)	Conditions(K)			
	I	II	III	IV
A	13	25	42	38
B	40	28	25	14
C	37	33	44	36
D	45	54	31	18

(P.T.O.)

8. એક મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી પર જૂથ- A (N=10), જૂથ- B (N=7) અને જૂથ- C (N=5) દ્વારા પ્રાપ્તપ્રાપ્તકો નીચે આપેલ છે. ક્રસ્કલ વાલિસ કસોટીનો ઉપયોગ કરી એ પરિકલ્પનાની ચકાસણી કરો કે પ્રયોજ્યના

આ ત્રણે જૂથ એક જ સમષ્ટિમાંથી આવે છે અને તમારા પરિણામનું અર્થઘટન પણ કરો.

The scores on a psychological test obtained by Group- A(N=5), Group- B(N=7) and Group-C (N=10) have been given bellow. Using Kruskal-Wallis test verify the null hypothesis that the three groups of the subjects come from same population and also interpret your finding.

groups	Scores									
A	27	19	31	29	24	30	28	34	22	43
B	25	17	15	21	08	13	18			
C	17	19	23	16	10					

વિભાગ - 2 (Section - 2) (08 Marks)

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર)

Answer the following questions (Any Four)

08

- (1) ત્રિ- માર્ગીય વિચરણ વિશ્લેષણ એક _____ આકાશાસત્રીય પ્રયુક્તિ છે. (પ્રાયલિય / બિનપ્રાયલિય)
Three-way analysis of variance is a _____ statistical method. (Parametric / Non-parametric)
- (2) કઈ સાર્થકતાની કક્ષાને સૌથી વધારે વિશ્વસનીય (ઉચ્ચ) સાર્થકતાની કક્ષા કહી શકાય? (0.10 / 0.01)
Which significant levels can be called the most reliable (Higher) level of significance? (0.10 / 0.01)
- (3) જ્યારે ગણેલ કિંમત કરતા કોષ્ટક કિંમત મોટી હોય ત્યારે શૂન્ય પરિકલ્પનાનો સ્વીકાર થાય છે. (ખરું / ખોટું)
The null hypothesis is accepted when the table value is larger than the calculated value. (True / False)
- (4) આસંગ સહસંબંધાંક (C) પરીક્ષણ એ એક _____ સહસંબંધ પદ્ધતિ છે. (પ્રાયલિય / બિનપ્રાયલિય)
The contingency of coefficient (C) test is a _____ correlation method. (Parametric / Non-parametric)
- (5) કોચરન 'Q' કસોટી એ એક પ્રાયલિય પદ્ધતિ છે. (ખરું / ખોટું)
The Cochran 'Q' test is a Parametric method. (True / False)
- (6) ક્રુસ્કલ વાલિસ એક-માર્ગી વિચરણ વિશ્લેષણને 'F' પરીક્ષણ (કસોટી) પણ કહેવામા આવે છે. (ખરું / ખોટું)
The Kruskal-Wallis one-way analysis of variance is also called the 'F' test. (True / False)
- (7) જ્યારે ગણેલ કિંમત સાર્થક હોય ત્યારે શૂન્ય પરિકલ્પનો સ્વીકાર થાય. (ખરું / ખોટું)
When calculating value is significant, Null Hypotheses is accepted. (True / False)
- (8) જો ત્રણ સ્વતંત્ર પરિવર્ત્યો હોય અને ત્રણે પરિવર્ત્યની બે બે કક્ષા હોય તો તેની ઘટકલક્ષી યોજના _____ બને.
(2×3×2 / 2×2×2)

If there are three independent variables and there are two levels of three variables then its factorial design becomes _____. (2×3×2 / 2×2×2)

— X —

M.A. Sem-4 Examination

510-History

(Freedom Movements in Gujarat - 1857-1947)

Time : 2-00 Hours]

October 2021

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (૧) જમણી બાજુના અંક જે તે પ્રશ્નનો ગુણ દર્શાવે છે.
 (૨) વિભાગ-૧માંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
 વિભાગ-૨માંથી ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
 વિભાગ-૧

નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

- ૧ ગુજરાતના સ્વતંત્ર આંદોલનના ઇતિહાસને જાણવાના સ્રોતો વિષે લખો. ૧૪
- ૨ ૧૮૫૭ની ક્રાંતિમાં ગુજરાતની ભૂમિકા આલેખો. ૧૪
- ૩ ગુજરાતમાં સ્વદેશી ચળવળની પ્રવૃત્તિઓ આલેખો. ૧૪
- ૪ ગુજરાતમાં કોંગ્રેસની પ્રવૃત્તિઓ ચર્ચા (૧૮૮૫ થી ૧૯૪૭). ૧૪
- ૫ ખેડા સત્યાગ્રહ વિષે વિસ્તારથી સમજાવો. ૧૪
- ૬ ધોલેરા સત્યાગ્રહનું મહત્વ સમજાવો. ૧૪
- ૭ ગુજરાતના દેશી રાજ્યોમાં પ્રજામંડળની પ્રવૃત્તિઓ આલેખો. ૧૪
- ૮ ગુજરાતના સ્વાતંત્ર્ય ચળવળમાં કૂલચંદ શાહની પ્રવૃત્તિઓ આલેખો. ૧૪

વિભાગ-૨

- ૯ ખાલી જગ્યા પૂરો (કોઈપણ ચાર) : ૦૮
- (૧) ગુજરાતમાં હોમરૂલ આંદોલનના લેખક ..... છે. (જયકુમાર શુક્લ, મકરંદ મહેતા).
- (૨) ૧૮૫૭માં ગુજરાતના લેખક ..... છે. (આર. કે. ધારૈયા, ર. ના. મહેતા).
- (૩) વડોદરા પ્રજામંડળની સ્થાપના ..... વર્ષે થઈ. (૧૯૧૬, ૧૯૨૦).
- (૪) ગુજરાત સભાની સ્થાપના ..... વર્ષમાં થઈ. (૧૮૮૪, ૧૮૮૬).
- (૫) સ્વદેશી આંદોલનની શરૂઆત ..... એ થઈ. (બંગાળ, બિહાર).
- (૬) ધોલેરા સત્યાગ્રહ સાથે ..... નેતા સંકળાયેલા હતા. (અમૃતલાલ શેઠ, કૂલચંદ શાહ).
- (૭) 'ભારતમાં અંગ્રેજી રાજ'ના લેખક ..... છે. (જવાહરલાલ નહેરૂ, પરિત સુંદરલાલ).
- (૮) કોંગ્રેસનું પ્રથમ અધિવેશન ..... ખાતે મળ્યું. (મુંબઈ, કલકત્તા).

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Figures to the right indicate Full Marks of the questions.

SECTION-I

Answer any three :

- 1 Write about the sources to know the history of Freedom Movement in Gujarat. 14
- 2 Sketch the role of Gujarat in 1857 Revolution. 14
- 3 Sketch the activities of Swadeshi Movement in Gujarat. 14
- 4 Discuss the activities of Congress in Gujarat (1885-1947). 14
- 5 Explain in detail about Kheda Satyagraha. 14
- 6 Explain an importance of Dholera Satyagraha. 14
- 7 Narrate the activities Prajamandal in princely states of Gujarat. 14
- 8 Narrate the activities of Fulchand Shah in Freedom Movement of Gujarat. 14

SECTION-II

- 9 Fill in the blanks (any four) : 08
- (1) ..... is the author of Home Rule Movement in Gujarat. (Jaykumar Shukal, Makarand Mehta)
  - (2) ..... is the author of Gujarat in 1857. (R. K. Dharaiya, R. N. Mehta).
  - (3) Vadodara Prajamandal established in ..... year. (1916, 1920).
  - (4) Gujarat Sabha was founded in ..... year. (1884, 1886).
  - (5) Swadeshi Movement started at ..... (Bangal, Bihar).
  - (6) ..... leader was associated with Dholera Satyagraha. (Amrutlal Sheth, Fulchand Shah).
  - (7) ..... is the author of 'Bharat ma Angreji Raj. (Jawahrlal Nehru, Pandit Sundarlal).
  - (8) The First Convention of Congress met at ..... (Mumbai, Kolkatta).
-

M.A. Sem-4 Examination
510 Political Science
EA Ancient & Modern Political
October 2021

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

PART-1

નીચેનામાંથી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણના જવાબ આપો.

14X3=42

- Q. 1 એરિસ્ટોટલના રાજ્યના સિદ્ધાંત વિશે નિબંધ લખો.
- Q. 2 એરિસ્ટોટલના લોકશાહી અંગેના વિચારો ચર્ચો
- Q. 3 મેકિયાવેલીના સત્તા વિશેના વિચારોને ચર્ચો
- Q. 4 "ધ પ્રિન્સ" ને વિગતે ચર્ચો
- Q. 5 કૌટિલ્યના વહીવટ અંગેના વિચારોને ચર્ચો.
- Q. 6 ન્યાય વિશેના કૌટિલ્યના વિચારો તપાસો
- Q. 7 જહોન રોલ્સ ના ન્યાયના સિદ્ધાંત ને ચર્ચો
- Q. 8 જહોન રોલ્સ ના ન્યાયના સિદ્ધાંતની મહત્તા સમજાવો

PART-2

Q. 9 નીચેનામાંથી કોઈપણ ચારપ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

૧. એરિસ્ટોટલના રાજ્ય અંગેના વિચારો જણાવો.
- ૨ એરિસ્ટોટલના નાગરિકતા અંગેના વિચારો જણાવો.
- ૩ મેકિયાવેલીના મતે રાજાની ફરજો જણાવો
- ૪ કૌટિલ્યના ના રાજ્ય અંગેના વિચારો લખો
- ૫ ચાણક્યના સિદ્ધાંતો કયા છે?
- ૬ જહોન રોલ્સ ન્યાયના બે સિદ્ધાંતો કયા છે ?
- ૭ જહોન રોલ્સે 'ન્યાયનો સિદ્ધાંત' ક્યારે લખ્યું?
- ૮ ચાણક્ય કોણ છે ?

P.T. 0

E-489-2

POL- 510- EA- ANCIENT AND MODERN POLITICAL THOUGHTS -SEM-4 (R) OCTOBER -2021

Time: 2:00 hours

Total Marks: 50

PART-1

NOTE: All long question carry equal Marks (Any three out of eight)

14X3=42

- Q. 1 Write an essay on theory of State according to Aristotle.
- Q. 2 Discuss the idea on democracy according to Aristotle
- Q. 3 Discuss the theory on power according to Machiavelli.
- Q. 4 Discuss in detail "the prince"
- Q. 5 Discuss the thought on administration according to kautilya
- Q. 6 Examine the views of Kautilya on Justice
- Q. 7 Discuss the theory of justice according to john rolls
- Q. 8 Explain the importance of theory of justice according to john rolls

PART-2

Q-9 Short Question (Any four out of eight)

4X2=8

- 1. State the ideas on state according to Aristotle
- 2. State the ideas on Citizenship according to Aristotle
- 3. State the duties of the king according to Machiavelli.
- 4. Write the ideas on state according to kautilya
- 5. What are the principles of the chanakya?
- 6. What are Rawls two principles of Justice?
- 7. When john rolls wrote 'The theory of justice '?
- 8. Who is Chanakya?

X

M.A. Sem.-4 Examination

ECO 510 - Economics

Economics of Social Infrastructure-II

Time : 2-00 Hours]

October 2021

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (૧) જમણી તરફના અંક જે તે પ્રશ્નનો ગુણ દર્શાવે છે.
 (૨) વિભાગ-૧માંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
 વિભાગ-૨માંથી ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

વિભાગ-૧

- ૧ ભારતીય અર્થતંત્રમાં બજાર નિષ્ફળતા અે સરકારનો ફાળો. ૧૪
- ૨ ભારતમાં સ્વાસ્થ્ય અને સ્વાસ્થ્ય કાળજી વિશે નોંધ લખો. ૧૪
- ૩ ભારતમાં સ્વાસ્થ્ય કાળજીના સુધારાઓ ચર્ચો. ૧૪
- ૪ ભારતમાં સંભવિત યુઝર્સ ચાલર્સ અને સામુદાયિક ધિરાણ યોજનાઓના ફાળાનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
- ૫ ભારતમાં શિક્ષણશ્રેત્રના વિશિષ્ટ લક્ષણો સમજાવો. ૧૪
- ૬ ભારતમાં ઔપચારિક અને બિન-ઔપચારિક શિક્ષણ ઉપર નોંધ લખો. ૧૪
- ૭ ભારતની શિક્ષણ પદ્ધતિ ઉપર ટુંકનોંધ લખો. ૧૪
- ૮ ભારતમાં શિક્ષણક્ષેત્રમાં ખાનગી અને જાહેરક્ષેત્રનો ફાળો ચર્ચો. ૧૪

વિભાગ-૨

- ૯ બે-ત્રણ લીટીમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર) : ૦૮
- (૧) વૈકલ્પિક ખર્ચ એટલે શું?
- (૨) સીમાન્ત ખર્ચ એટલે શું?
- (૩) મિશ્ર સ્વાસ્થ્ય પદ્ધતિ એટલે શું?
- (૪) પ્રાથમિક શિક્ષણ એટલે શું?
- (૫) ખાનવ મૂડી એટલે શું?

2610E482-2

- Instructions : (1) Figures to the right indicate Full Marks of the questions.
(2) Write answer of any three questions in Section-I and
Write answer of any four questions in Section-II.

SECTION-I

Attempt any three questions from the following questions :

- 1 Discuss the market failure and the role of government in Indian Economy. 14
- 2 Write a note on health and health care in India. 14
- 3 Discuss the health care reforms in India? 14
- 4 Examine the potential role of user charges and community financing schemes. 14
- 5 Explain the special characteristics of education in India. 14
- 6 Write a note on formal and non-formal education in India. 14
- 7 Write a note on Indian Education system. 14
- 8 Discuss the role of private and public sectors in education sector in India. 14

SECTION-II

- 9 Answer in 2-3 lines (any four) : 08
- (1) What is opportunity Cost?
  - (2) What is marginal Cost?
  - (3) What is mix health system?
  - (4) What is primary education?
  - (5) What is human Capital?
-

B.Ed. Sem-4 Examination
B 107

Science & Technology

October 2021

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચે આપેલા બાર પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ છના ઉત્તર આપો. (૪૨)

૧. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી શિક્ષણમાં શૈક્ષણિક સાધન સામગ્રીના જરૂરીયાત વિશે ચર્ચા કરો.
૨. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી પ્રયોગશાળાનું વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં મહત્વ જણાવો.
૩. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી શિક્ષણમાં શૈક્ષણિક સાધન પસંદગીના માપદંડ વિશે ચર્ચા કરો.
૪. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી શિક્ષણમાં વિદ્યાર્થી કાર્યપોથીનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.
૫. ધોરણ-૮ના વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી વિષયના પાઠ્યપુસ્તકની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
૬. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી શિક્ષણમાં સંદર્ભ સાહિત્યનું મહત્વ ચર્ચો.
૭. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીમાં વિજ્ઞાન મંડળની રચના વિશે જણાવો.
૮. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી શિક્ષણની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ વિશે ચર્ચા કરો.
૯. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના અનુબંધનું મહત્વ અને લાક્ષણિકતા જણાવો.
૧૦. બોહરના અણુના મોડેલનું વર્ણન કરો.
૧૧. પદાર્થની ગતિ ઊર્જાનું સમીકરણ મેળવો.
૧૨. પેટ્રોલિયમનું શુદ્ધિકરણ સવિસ્તાર સમજાવો.

પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચે આપેલા આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચારના ઉત્તર આપો. (૦૮)

૧. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી શિક્ષણમાં શૈક્ષણિક સાધન સામગ્રીનું મહત્વ જણાવો.
૨. શ્રાવ્ય સાધનોની મર્યાદા જણાવો.
૩. શિક્ષક હાથપોથી એટલે શું ?
૪. હર્બેરિયમનું મહત્વ જણાવો.
૫. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી મંડળની જરૂરીયાત જણાવો.
૬. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી શિક્ષણમાં પ્રવૃત્તિઓનું મહત્વ જણાવો.
૭. લૂમિંગ કોને કહે છે ?
૮. સ્થિર કક્ષા કોને કહે છે ?

૧.૧.૦

E 485 2

Gujarat University
B.Ed. Semester-IV: October - 2021 (Supplementary)
B-107: Science & Technology

Time : 2 Hours

Total Marks : 50

Q.1 Answer the following questions any Six out of Twelve.

(42)

1. Discuss the needs of teaching aids in teaching of science and technology.
2. State the importance of science laboratory in teaching of science and technology.
3. Discuss the criteria for selection of teaching aids for Teaching of science and technology.
4. Explain importance of students' workbook for teaching of science and technology.
5. State characteristics of textbook of std.9 of science and technology.
6. Discuss the importance of reference material in teaching of science and technology.
7. State establishment of science club in science and technology.
8. Discuss the difference activities in teaching of science & technology.
9. State the importance and characteristic of correlation of science and technology.
10. Describe Bohr's model of the atom.
11. Derive the equation of kinetic energy of a body.
12. Explain in detail the refining of petroleum.

Q.2 Answer the following questions of any Four out of Eight.

(08)

1. State the importance of teaching aids in teaching of science and technology.
2. State the limitation of audio aids.
3. What is teacher's handbook?
4. State any one importance of herbarium.
5. State needs of science and technology club.
6. State importance activities in teaching of science and technology.
7. What is looming?
8. What is called a stationary (stable) orbit?

— X —

General Instructions:

- (1) This question paper contains TWO Sections: Section – I and Section – II.
- (2) It is compulsory to attempt both the sections.
- (3) Read the instructions given for each section carefully.
- (4) Please mention clearly the options you attempt.
- (5) Figures to the right indicate marks.

SECTION – I

Attempt ANY THREE of the following:

1. Discuss in detail Matthew Arnold's views on Criticism. 14
2. Explain T. S. Eliot's views on True Criticism. 14
3. Write short notes on: 14
  - (A) Matthew Arnold's Touchstone Method
  - (B) T. S. Eliot's Theory of Impersonal Art of Poetry
4. Write a detailed note on Jacques Derrida's Theory of Deconstruction. 14
5. Describe in detail F. R. Leavis' conception of Business of Communication. 14
6. Write short notes on : 14
  - (A) F. R. Leavis' Conception of Literature
  - (B) I. A. Richards' views on Nature of Poetry
7. Write short notes on Any Two: 14
  - (A) Anandavardhana's concept of Dhvani
  - (B) Three Levels of Meaning – Abhidha, Lakshna, Vyanajana
  - (C) Vastu Dhvani
  - (D) Rasa Dhvani
8. Write short notes on Any Two: 14
  - (A) Ecocriticism
  - (B) Cultural Studies
  - (C) Magic Realism
  - (D) Structuralism

SECTION – II

E 487-2

Choose the correct answer from the options given below each of the following statements. Attempt ANY FOUR of the following.

Marks – 08

- (1) 'On Translating Homer' is a printed version of the series of public lectures given by _____ .
(a) T. S. Eliot
(b) Matthew Arnold
(c) I. A. Richards
- (2) 'The Sacred Wood' is a collection of essays by _____ .
(a) T. S. Eliot
(b) F. R. Leavis
(c) Jacques Derrida
- (3) According to I. A. Richards, poetry speaks not to the mind but to the _____ .
(a) sentiments
(b) emotions
(c) impulses
- (4) F. R. Leavis defines _____ as 'a way of living, ordered and patterned'.
(a) morality
(b) society
(c) culture
- (5) Jacques Derrida's book _____ introduced the majority of ideas influential within deconstruction.
(a) 'Of Grammatology'
(b) 'Of Philosophy'
(c) 'Of Criticism'
- (6) The basic principle of 'Dhvani' is innate in the _____ .
(a) 'Alamkar-vada'
(b) 'Sphota-vada'
(c) 'Rasa-vada'
- (7) New Historicism developed primarily through the work of _____ .
(a) Stephen Greenblatt
(b) Stanley Fish
(c) Allen Tate
- (8) The term 'Magischer Realismus', which translates to 'Magic Realism', was first used by _____ art critic Franz Roh.
(a) French
(b) German
(c) Russian

→ X ←

B.A. Sem.-6 Examination
Core 313 - Gujarati
(સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો)

Time : 2-00 Hours]

October 2021

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (૧) જમણી તરફના અંક જે તે પ્રશ્નોનો ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તરો આપો.

વિભાગ-૧

નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

- ૧ અભિધા, લક્ષણા, વ્યંજના વિશે વિગતે લખો. ૧૪
- ૨ શબ્દશક્તિ વિશે નોંધ લખી, લક્ષણાના પ્રકાર ઉદાહરણ સહિત લખો. ૧૪
- ૩ ટૂંક નોંધ લખો : (૧) પ્રતિક (૨) કલ્પના. ૧૪
- ૪ કાવ્યમાં છંદ અને અલંકારનું કાર્ય વિશે સવિસ્તાર લખો. ૧૪
- ૫ સોનેટ સાહિત્ય સ્વરૂપની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. ૧૪
- ૬ ટૂંક નોંધ લખો : (૧) પરંપરા અને પ્રયોગ (૨) નવલકથા સાહિત્ય સ્વરૂપ. ૧૪
- ૭ વિવેચનની વિવિધ પદ્ધતિઓ વિશે વિગતવાર નોંધ લખો. ૧૪
- ૮ ટૂંક નોંધ લખો : (૧) સાહિત્ય અને પ્રત્યાયન (૨) સર્જનમાં કલ્પના, શૈલી. ૧૪

વિભાગ-૨

- ૯ કોઈપણ આઠ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : ૦૮
- (૧) શબ્દશક્તિના પ્રકાર કેટલા છે?
(અ) બે (બ) ત્રણ (ક) ચાર (ડ) આઠ.
- (૨) અનુકરણ સિદ્ધાંત સાથે કયાં વિવેચકનું નામ જોડાયેલું છે?
(અ) સોક્રેટિસ (બ) એલિયટ (ક) એરિસ્ટોટલ (ડ) આર્નોલ્ડ.
- (૩) કઈ શબ્દશક્તિમાં અર્થ વ્યંગ્યાર્થ હોય છે?
(અ) લક્ષણા (બ) અભિધા (ક) વ્યંજના (ડ) આમાંથી કોઈ નહિ.
- (૪) ખમ્બટના ગ્રંથનું નામ જણાવો.
(અ) કાવ્યહેતુ (બ) કાવ્યપ્રકાશ (ક) કાવ્યકોતુક (ડ) આમાંથી કોઈ નહિ.
- (૫) 'પ્રતીક' એ કઈ અંગ્રેજી સંજ્ઞાનું ગુજરાતી રૂપ છે?
(અ) ઈમેજ (બ) ખીથ (ક) સિમ્બોલ (ડ) આમાંથી કોઈ નહિ.

- (૬) 'ભસ્માસુર' એકાંકીમાં ભસ્માસુરને શું કહેવાય?
 (અ) સિમ્બોલ (બ) ઈમેજ (ક) ખીથ (ડ) આમાંથી કોઈ નહિ.
- (૭) કયા સાહિત્ય સ્વરૂપમાં શૅઅર હોય છે?
 (અ) સૉનેટ (બ) ગીત (ક) ગઝલ (ડ) ઊર્મિકાવ્ય.
- (૮) નાટકમાં પ્રાણભૂત તત્ત્વ શું છે?
 (અ) ભાષા (બ) સંઘર્ષ (ક) સંવાદ (ડ) કાંઈ નહિ.
- (૯) પ્રતિભાના કેટલા પ્રકાર છે?
 (અ) બે (બ) ચાર (ક) છ (ડ) અનેક.
- (૧૦) કયા પ્રકારની પ્રતિભા સર્જન માટે પ્રેરે છે?
 (અ) વર્ણન (બ) કારચિત્રી (ક) ભાવચિત્રી (ડ) કોઈ નહિ.
- (૧૧) અભિવ્યક્તિ કોના પક્ષે હોય છે?
 (અ) સર્જક (બ) ભાવક (ક) વિવેચક (ડ) કોઈ નહિ.
- (૧૨) 'ખરા બપોર' ની સમીક્ષા કયા પ્રકારનું વિવેચન કહેવાય?
 (અ) સૈદ્ધાંતિક (બ) પ્રત્યક્ષ (ક) ઐતિહાસિક (ડ) સામાજિક
- (૧૩) વિવેચનની પદ્ધતિઓ ન હોય એને અલગ કરો.
 (અ) ઐતિહાસિક (બ) વર્ણનાત્મક (ક) પ્રત્યક્ષ (ડ) તુલનાત્મક.
- (૧૪) 'વિવેચન' કયાં અંગ્રેજી શબ્દ પરથી ઊતરી આવેલી સંજ્ઞા છે?
 (અ) ક્રિટીસીઝમ (બ) જજમેન્ટ (ક) કમ્પેરીઝન (ડ) કોઈ નહિ.
- (૧૫) 'ચંદનીએ ચીતર્યા સમીર' કયા કલ્પનનું ઉદાહરણ કહેવાય.
 (અ) દૃશ્ય (બ) શ્રાવ્ય (ક) દ્રાણ (ડ) સ્પર્શ.
- (૧૬) પ્લેટો અને એરિસ્ટોટલ કયાં દેશમાં થયા.
 (અ) ભારત (બ) જાપાન (ક) ગ્રીક (ડ) ઈટાલી.

B.A. Sem-6 Examination
CC 313 - Psychology
(Sex & Marriage Life)

Time : 2-00 Hours]

October 2021

[Max. Marks : 50

- (૨) વિભાગ-૧માંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
(૨) વિભાગ-૨માંથી ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

વિભાગ-૧

- ૧ જાતીય દૂરાચાર તરીકે બાળસંપર્ક વિકૃતિ અને બળાત્કારની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૨ જાતીય ઈચ્છા સંબંધી અપક્રિયાની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૩ જાતીય સહજવૃત્તિ અને જાતીયપ્રેમની કલાનો અર્થ સમજાવો. ૧૪
- ૪ પૂર્વક્રિડા વિશે વિસ્તૃત સમજૂતી આપો. ૧૪
- ૫ સંભોગની વારંવારિતા અને પ્રથમ બાળકના આયોજન વિશે લખો. ૧૪
- ૬ લગ્નની ઉંમર અને જાતીય સમાયોજન વિશે ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૭ કુટુંબ નિયોજનની પદ્ધતિ કરીકે નિરોધ અને ગર્ભનિરોધક ગોળીના ઉપયોગ વિશે ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૮ એઈડ્સ અને સિક્કિલીસની ચર્ચા કરો. ૧૪

વિભાગ-૨

- ૯ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર) : ૦૮
- (૧) બાળસંપર્ક વિકૃતિનું મહત્વનું કારણ જાતીય સંપર્કનો અભાવ છે. (હા કે ના)
- (૨) બળાત્કાર કરનાર પુરુષ સ્ત્રીની પસંદગી સુંદરતાને આધારે કરે છે. (હા કે ના)
- (૩) યોનિપટલભેદન એટલે શું?
- (૪) સંભોગના તબક્કાઓ જણાવો.
- (૫) લગ્નની વય અને છૂટાછેડાનાં પ્રમાણ વચ્ચે ચોક્કસ સંબંધ છે (હા કે ના)
- (૬) લગ્ન માટેની શ્રેષ્ઠ વય કઈ છે? (૨૦ થી ૨૨ વર્ષ, ૨૪ થી ૨૬ વર્ષ)
- (૭) STDનું પૂરું નામ આપો.
- (૮) કુટુંબનિયોજનની વિવિધ પદ્ધતિઓનાં નામ આપો.

2610E491-2

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Figures to the right indicate Full Marks of the questions.

SECTION-I

Answer any three of the following questions :

- 1 Discuss the Pedophilia and Rape as a sexual abuse. 14
- 2 Discuss the dysfunction of sexual desire. 14
- 3 Explain the meaning of sex instinct and art of love (sex). 14
- 4 Explain the foreplay in detail. 14
- 5 Write about frequency of intercourse and planning of first child. 14
- 6 Discuss the age of marriage and sexual adjustment. 14
- 7 Discuss the use of condoms and contraceptive pills as a methods of family planning. 14
- 8 Discuss the AIDS and Syphilis. 14

SECTION-II

- 9 Answer in short (any four) : 08
    - (1) The importance cause for Pedophila is lack of sexual contact. (Yes or No)
    - (2) The Rapist Male's selection of Woman is on base of her beauty. (Yes or No)
    - (3) What is defloration?
    - (4) Mention stages of sexual intercourse?
    - (5) There is certain relation between the age of marriage and amount of divorce. (Yes or No)
    - (6) What is the best age of marriage ? (20 to 22 year, 24 to 26 year)
    - (7) Give the full name of STD ?
    - (8) Give the name of different methods of family planning.
-

u
#/22

2610E492

Candidate's Seat No : _____

B.A. Sem-6 Examination

313 Psychology

EB Env. Psy.-2

October 2021

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

સુચના : નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો

Answer any three from the following

1. હવામાન અને ઉષ્ણતામાનની માનવવર્તન પર થતી ગમે તે બે અસરો વર્ણવો. 14
Describe any two effects of temperature and atmosphere on human behaviour.
2. અત્યંત ઉષ્ણતામાનની માનવ કર્તૃત્વ અને સામાજિક વર્તન પર થતી અસરો વિશે ચર્ચા કરો. 14
Discuss the effect of excessive level heat on performance of human and social behaviour.
3. વ્યક્તિગત અવકાશ અને સંસ્કૃતિની સમજૂતી આપો. 14
Explain personal space and culture in detail.
4. હકુમત એટલે શું હકુમત પર વર્ચસ્વ અને હકુમત જન્ય ઝઘડામાં પરિણામોની ચર્ચા કરો. 14
What is territory ? discuss the dominance on the territory and consequence of territorial disputes
5. વસ્તીની અતિગીચતા ના પ્રકારો ની આક્રમકતા અને શરીરતંત્ર પર થતી અસરો વિશે ચર્ચા કરો. 14
Describe the effects of kind of high density of population on aggression and physique.
6. લાંબા ગાળાની સમયની અતિગીચતાની અસરો વર્ણવો. 14
Explain effects of long learn high density.
7. "પર્યાવરણનો મનોવિજ્ઞાન અને પર્યાવરણનો બચાવ" સમજાવો. 14
Explain environmental psychology and saving the environment .
8. પર્યાવરણ બચાવપ્રયુક્તિની પ્રયુક્તિ તરીકે પ્રબલિકરણનું મહત્વ સમજાવો. 14
Explain the importance of reinforcement techniques. as a measure to save environment.
9. નીચે આપેલા વિધાનો માંથી સાચો વિકલ્પ લખો (કોઈ પણ 8) 8
Give correct answer of given options(Any eight)

1. માનવીના શરીરનું સામાન્ય ઉષ્ણતામાને કેટલા ફેરનહીટ હોય છે ?

What is the normal temperature of the human body in Fahrenheit ?

- A) 90.0°F
- B) 98.6°F
- C) 88.6°F

P. T. 0

E 492-2

- D) 91.2°F
2. ઉનાળામાં ઉદ્ભવતા વિકારોમાં ગરમીને લીધે કયો રોગ વધુ થાય છે ?
Which disease is more common due to heat in summer disorders ?
- A) કમળો (jaundice)
B) ટાઈફોઈડ (typhoid)
C) સનસ્ટ્રોક (sunstroke)
D) મેલેરિયા (malaria)
3. કયા રોગના દર્દીઓને ભેજવાળા વાતાવરણમાં શ્વાસ લેવામાં મુશ્કેલી પડે છે ?
Which disease patients have difficulty breathing in humid environment ?
- A) કેન્સર (Cancer)
B) સંધિવા (Arthritis)
C) એઈડ્સ (Aids)
D) અસ્થમા (Asthma)
4. માનવીનું હકુમત જન્ય વર્તન કયા પરિબળોથી ઘડાતું હોય છે ?
What factors determine a person's territorial behaviour ?
- A) મનોવૈજ્ઞાનિક (psychological)
B) સામાજિક સાંસ્કૃતિક (social-cultural)
C) રાસાયણિક (chemical)
D) આમાંથી એક પણ નહીં (None of these)
5. આપણા આસપાસની તમામ અદ્રશ્ય માં હદ એટલે -----
_____ means all invisible limits surrounding us.
- A) વૈયક્તિક અવકાશ (personal contact)
B) આંતરવૈયક્તિક સંપર્ક (interpersonal contact)
C) હકુમત પ્રદેશ (territorial area)
D) સમાજ વિજ્ઞાન (social science)
6. કોના પુસ્તક "એનીમલ એન્ડ મેન" માં પ્રથમવાર વૈયક્તિક શબ્દ નો ઉપયોગ થયો હતો ?
The concept of personal space was first used in whose book "animal and man" ?
- A) બેલ (bell)
B) ગ્રિફીથ (Griffith)
C) કાટ્ઝ (katz)
D) પેપલર (pepler)
7. Alt મેન ના મત પ્રમાણે હકુમત માનવી માટે ----- મહત્વના કાર્યો પૂરા પાડે છે ?
According to altman territory provides _____ important functions for human.
- A) ચાર (four)
B) એક (one)
C) બે (two)
D) પાંચ (five)
8. નાસિક સિંહસ્થ કુંભમાં સ્નાન માં અતિભીડને કારણે બનેલી ઘટના માં કેટલા લોકોએ તેમના જાન ગુમાવ્યા હતા ?
How many people lost their lives in the incident of overcrowding in the bath of Nashik sinhashta Kumbh ?

E 492-3

- A) 100
- B) 25
- C) 50
- D) 150

9. અતિ ભીડની અસરનો અભ્યાસ ----- પર કરવામાં આવ્યો.
The effect of overcrowding was studied on _____

- A) વાનર (Monkey)
- B) માનવી (Human)
- C) જનસમુદાય (Mass community)
- D) ઉદર (rat)

10. વસ્તીની અતિગીચતા ના પ્રકારો ની અસરો અંગેના અભ્યાસો કોણે કર્યા હતા ?

Who conducted the studies regarding the effects of kinds of high density of population ?

- A) ઈ ટી હોલ (E.T.Hall)
- B) કોલ્હોન (Calhoun)
- C) ઈડની (Edney)
- D) વોર્ચલ અને બ્રાઉન (worschal and brown)

11. પર્યાવરણ એજન્સી નું ટૂંકું નામ આપો.?

How many types of environmental prompts are there ?

- A) EPA
- B) EAP
- C) CPA
- D) ESP

12. પર્યાવરણ દિવસ ક્યારે ઉજવવામાં આવે છે ?

When is Environment Day celebrated ?

- A) 11મું
- B) 19 નવેમ્બર
- C) 05 જૂન
- D) 10 સપ્ટેમ્બર

13. પુનર્બલન વિધિ કેટલા પ્રકારની છે ?

How many types of reinforcement process are there ?

- A) બે (two)
- B) ચાર (four)
- C) છ (six)
- D) આઠ (eight)

14. બગીચાઓ રમતના મેદાનો ----- પ્રકારના હકુમત પ્રદેશો કહેવાય છે ?

Parks and playgrounds are _____ types of territory.

- A) જાહેર (public)
- B) દ્વિતીય (secondary)
- C) સામૂહિક (collectively)
- D) પ્રાથમિક (public)

15. પર્યાવરણ બચાવ પ્રયુક્તિ તરીકે -----નો નિયમ સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન પર આધારિત છે.

P. T. O

E492-4

_____ as a measure of saving environment is based on the principle of social psychology .

- A) મનોવલણ-પરિવર્તન(Attitude-change)
- B) સંઘર્ષ(Conflict)
- C) પ્રબલિકારણ(Reinforcement)
- D) આમાંથી એક પણ નહીં (None of these)

16. 1966 માં કોના મત પ્રમાણે વ્યક્તિ તેના વાતાવરણના બે માર્ગે આંતરક્રિયા કરે છે ?

1966 According to whom a person interacts with his environment in two ways ?

- A) સોમર(sommet)
  - B) બેલ(Bell)
  - C) ઈડની(Edney)
  - D) ગ્રિફીથ(griffith)
-

વિભાગ-૧

સૂચના : નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

પ્રશ્ન-૧ વેદકાલીન સભા અને સમિતિનો પરિચય કરાવો.	14
પ્રશ્ન-૨ રાજ્ય અને ધર્મ વિશે નોંધ લખો.	14
પ્રશ્ન-૩ પ્રાચીન ભારતના સોળ મહાજનપદો વિશે માહિતી આપો.	14
પ્રશ્ન-૪ ગુપ્તકાલીન વહીવટ વિશે નોંધ લખો.	14
પ્રશ્ન-૫ મુઘલકાલીન શાસનવ્યવસ્થાનું વર્ણન કરો.	14
પ્રશ્ન-૬ ભારતમાં અંગ્રજી શાસન પદ્ધતિના ચાર લક્ષણો જણાવો.	14
પ્રશ્ન-૭ શિવાજીના અષ્ટપ્રધાનમંડળનો પરિચય કરાવો.	14
પ્રશ્ન-૮ ભારતના બંધારણના વિશિષ્ટ લક્ષણો ટૂંકમાં જણાવો.	14

વિભાગ-૨

સૂચના : નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર)

૧. વિદ્ય એટલે શું?	08
૨. 'જજિયાવેરો' એટલે શું?	
૩. 'ગણ' શબ્દનો અર્થ જણાવો.	
૪. સલ્તનતકાલીનના વહીવટી તંત્રની માહિતી શેમાંથી મળે છે?	
૫. મૌર્યકાલીન નગરપાલિકાનો વડો કોણ હતો?	
૬. મુઘલકાલમાં લશ્કરનો વડો કોણ હતો?	
૭. મરાઠાકાલમાં પેશ્વાનું શું કાર્ય હતું?	
૮. ભારતીય બંધારણના અધ્યક્ષ કોણ હતા?	

B.A. , Sem. -VI

Indian Culture - Indology

CC: 313

(Political Institution of India)

October 2021

Time : |

Marks : 50

Section - 1 Instruction: Write any **three** questions of the following.

Q.-1 Give an Idea about Sabha and Samiti of Vedic period.	14
Q.-2 Write a note on Religion and State.	14
Q.-3 Give an information about sixteen Mahajanpadas of ancient India.	14
Q.-4 Give an Information in short about administration during Gupt period.	14
Q.-5 Describe about administration during Mughal period.	14
Q.-6 Explain any four salient features of British administration of India.	14
Q.-7 Give an idea about the Ashtapradhan Mandal of Shivaji.	14
Q.-8 Describe the salient features of Indian constitution .	14

Section – 2

Instruction: Write the answer in brief. (Any four)

08

1. What is “Vidath” ?
2. What is the ‘Jajiyavero’?
3. Define the meaning of the word ‘Gana’.
4. From which sources do we get information about administration of Sultanate period ?
5. Who was the chief of municipality during Mauryan period?
6. Who was the chief of army during Mughal period?
7. What was the duty of Peshwa during Maratha period?
8. Who was the chairperson of Indian Constitution ?

B.A. Sem-6 Examination
CC 313
History
Indian Constitution

Time : 2-00 Hours]

October 2021

[Max. Marks : 50

(૨) વિભાગ-૧માંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

વિભાગ-૨માંથી ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

વિભાગ-૧

નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

૧ ભારતના બંધારણની રચનાની પ્રક્રિયા વર્ણવો.	૧૪
૨ ભારતના બંધારણના મુખ્ય લક્ષણો ચર્ચો.	૧૪
૩ બંધારણના મૂળભૂત અધિકારો વિશે માહિતી આપો.	૧૪
૪ રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો જણાવો.	૧૪
૫ રાષ્ટ્રપતિની સત્તા વર્ણવો.	૧૪
૬ વડાપ્રધાનની સત્તાઓની ચર્ચા કરો.	૧૪
૭ સર્વોચ્ચ અદાલતની સત્તા અને કાર્યક્ષેત્ર જણાવો.	૧૪
૮ ભારતના ચૂંટણીપંચ વિશે માહિતી આપો.	૧૪

વિભાગ-૨

૯ સાચો જવાબ પસંદ કરો (કોઈપણ ચાર) :	૦૮
(૧) ભારતનું બંધારણ ..... છે.	
(૧) લિખિત (૨) અલિખિત (૩) મૌખિક (૪) એક પણ નહિ	
(૨) બંધારણ સભાની પ્રથમ બેઠક ..... ના રોજ મળી હતી.	
(૧) ૯-૧૨-૧૯૪૬ (૨) ૧-૮-૧૯૪૭ (૩) ૨૬-૧-૧૯૫૦ (૪) ૧૫-૮-૧૯૪૭	
(૩) ..... લોકશાહીનો પાયો હોઈ બંધારણમાં તેને પ્રથમ સ્થાન આપ્યું છે.	
(૧) સમાનતા (૨) ધાર્મિક (૩) ધર્મનિરપેક્ષ (૪) સ્વતંત્રતા	
(૪) ..... મૂળભૂત અધિકાર છે.	
(૧) સ્વતંત્રતા (૨) ધાર્મિક (૩) સામાજિક (૪) રાજકીય	
(૫) ભારતમાં રાજ્યનું સ્વરૂપ ..... રહેશે.	
(૧) ધર્મનિરપેક્ષ (૨) સામાજિક (૩) રાજકીય (૪) સમાનતા	
(૬) બંધારણમાં ..... નાગરિત્વનો સ્વીકાર કરેલો છે.	
(૧) એક (૨) બે (૩) ત્રણ (૪) એક પણ નહિ	
(૭) સર્વોચ્ચ અદાલતના ન્યાયાધીશોની નિમણૂક ..... કરે છે.	
(૧) રાષ્ટ્રપતિ (૨) વડાપ્રધાન (૩) ચૂંટણીપંચ (૪) એક પણ નહિ	
(૮) વડાપ્રધાનની મુદત ..... વર્ષની હોય છે.	
(૧) ૩ (૨) ૪ (૩) ૫ (૪) ૮	

2610E494-2

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Figures to the right indicate Full Marks of the questions.

SECTION-I

Answer any three :

- 1 Describe the process of formation of the constitution of India. 14
- 2 Discuss the main features of the constitution of India. 14
- 3 Give information about the basic rights of the constitution of India. 14
- 4 Reveal Guiding principles of state policy. 14
- 5 Describe the powers of the president. 14
- 6 Discuss the powers of Prime Minister. 14
- 7 Report the powers and scope of the Supreme Court. 14
- 8 Give an information about Indian Election Commission. 14

SECTION-II

- 9 Choose the correct answer (any four) : 08
    - (1) Indian constitution is .....
(a) Written (b) Unwritten (c) Verbal (d) None of these
    - (2) The first meeting of the constituent Assembly was held on .....
(a) 9-12-1946 (b) 1-8-1947 (c) 26-1-1950 (d) 15-8-1947
    - (3) ..... base of the Democracy so constitution place it first.
(a) Equality (b) Religious (c) Secular (d) Independence
    - (4) ..... is fundamental rights
(a) Independence (b) Religious (c) Social (d) Political
    - (5) India's form of state will be .....
(a) Secular (b) Social (c) Political (d) Equality
    - (6) In constitution ..... Citizenship is accepted.
(a) Single (b) Two (c) Triple (d) None of these
    - (7) The Judges of the supreme court appointed by the .....
(a) President (b) Prime Minister (c) Election Commission (d) None of these
    - (8) The term of Prime Minister is ..... Years.
(a) 3 (b) 4 (c) 5 (d) 8
-

વિભાગ-I

• નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ ના જવાબ લખો:

1. ભારતમાં વિદેશ વેપારનાં કદ, સ્વરૂપ અને દિશામાં આવેલા ફેરફારોની ચર્ચા કરો. (14)
2. ભારતની આયાત અવેજીકરણની નીતિની સમીક્ષા કરો. (14)
3. ભારતમાં વ્યાપારી બેંકોના રાષ્ટ્રીયકરણના હેતુઓ જણાવો. (14)
4. ભારતમાં વેપારી બેંકોની કામગીરી ચર્ચો. (14)
5. નાણાંકીય નીતિનો અર્થ સમજાવી, તેના હેતુઓની ચર્ચા કરો. (14)
6. રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની નાણાંકીય નીતિનું મૂલ્યાંકન કરો. (14)
7. ભારતીય કરમાળખાના લક્ષણો ચર્ચો. (14)
8. ભારતમાં કરવેરાના માળખામાં થયેલા સુધારા જણાવો. (14)

વિભાગ-II

9. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો: (08)
1. આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર ..... નું પરિણામ છે.
(રાજકીય સંબંધો, આંતરરાષ્ટ્રીય શ્રમવિભાજન)
2. મુક્ત વેપાર ઈજારાનું સર્જન કરે છે. (સાયું, ખોટું)
3. ભારતમાં 14 મોટી બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ ..... માં કરવામાં આવ્યું હતું ?
(15 એપ્રિલ, 1980, 19 જુલાઈ, 1969)
4. એક્સિસ ..... બેંક છે. (રાષ્ટ્રીયકૃત, ખાનગી)
5. બેંક રેટને ટૂંકમાં ..... કહેવાય છે. (BR, RR)
6. આર.બી.આઈ. ની સ્થાપના ..... વર્ષમાં થઈ હતી. (1913, 1935)
7. વસ્તુઓ અને સેવાઓ પરના વેરા ..... વેરા છે. (પ્રત્યક્ષ, પરોક્ષ)
8. જીએસટી નો સૌપ્રથમ પ્રારંભ કયા દેશમાં થયો હતો ? (જાપાન, ફ્રાન્સ)

*****

P.T.O

B.A. Semester – VI

Sub.: Economics

Core: 313 (Problems of Indian Economy-04)

Total Marks: 50

Section-I

• **Attempt any three of the following questions:**

1. Discuss the quantum, nature and direction of foreign trade. [14]
2. Evaluate India's import substitution policy. [14]
3. State the objectives of the nationalization of commercial banks. [14]
4. Discuss the working of commercial banks. [14]
5. Explain the meaning of monetary policy and discuss its objective. [14]
6. Evaluate the monetary policy of Reserve Bank of India. [14]
7. Discuss the characteristics of Indian Tax Structure. [14]
8. State the reforms done in tax structure of India. [14]

Section-II

9. Fill in the blanks by choosing the correct option: (Any Four)

[08]

1. International trade is the outcome of _____
(Political Relationship, International Division)
2. Free trade leads to monopoly. (True, False)
3. 14 big banks in India were nationalized in _____
(15th April, 1980, 19th July, 1969)
4. Axis Bank is _____ bank. (Nationalized, Private)
5. The abbreviation of Bank Rate is _____ (BR, RR)
6. RBI was established in the year _____ (1913, 1935)
7. Goods and service tax is _____ tax. (direct, indirect)
8. In which country GST was firstly introduced ? (Japan, France)

*****

B.A. Sem-6 Examination
Core 313
Sociology
Social Psychology

Time : 2-00 Hours]

October 2021

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (૧) જમણી તરફના અંક જે તે પ્રશ્નનો ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) વિભાગ-૧માંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
વિભાગ-૨માંથી ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

વિભાગ-૧

- ૧ સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનો ખ્યાલ અને અભ્યાસવસ્તુ જણાવો. ૧૪
- ૨ સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન અને અન્ય સામાજિક વિજ્ઞાનો વચ્ચેનો સંબંધ જણાવો. ૧૪
- ૩ બોધનોનું સ્વરૂપ અને તેનું ઘડતર જણાવો. ૧૪
- ૪ પ્રેરકોનો ખ્યાલ આપી, તેનાં પ્રકારોની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૫ સામાજિક વલણોનો ખ્યાલ આપી, તેનાં લક્ષણો જણાવો. ૧૪
- ૬ સામાજિક વલણોમાં પરિવર્તન નિપજાવતાં પરિબળો જણાવો. ૧૪
- ૭ પ્રત્યક્ષીકરણનો ખ્યાલ અને તેનું માળખું જણાવો. ૧૪
- ૮ પ્રત્યક્ષીકરણનો અર્થ આપી, પરિવર્તન નિપજાવતાં પરિબળો જણાવો. ૧૪

વિભાગ-૨

- ૯ નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટા તે જણાવો (કોઈપણ ચાર) : ૦૮
- (૧) સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન સમાજમાં વ્યક્તિનાં વર્તનનો અભ્યાસ કરે છે.
- (૨) વર્તન અનુભવની પેદાશ નથી.
- (૩) વ્યક્તિ સામાજિક આંતરક્રિયા દ્વારા વલણો શીખે છે.
- (૪) બોધન એ વાસ્તવિકતા અંગેની વ્યક્તિગત દૃષ્ટિ નથી.
- (૫) સામાજિક અંતરમાપન પદ્ધતિ સાથે બોગાર્ડ્સેનું નામ જોડાયેલું છે.
- (૬) જૈવિક પ્રેરકોનો કાયમી સંતોષ શક્ય નથી.
- (૭) બીક, ત્રાસ, તિરસ્કાર - હકારાત્મક વલણો છે.
- (૮) ઉપકાર, દયા, વિશ્વાસ - હકારાત્મક વલણો છે.

ENGLISH VERSION

- Instructions : (1) Figures to the right indicate Full Marks of the questions.
(2) Write answer of any three questions in Section-I and
Write answer of any four questions in Section-II.

SECTION-I

1	Clarify the concept of social psychology and its subject matter.	14
2	Explain the relation between social psychology and other social sciences.	14
3	Explain the nature and formation of cognition.	14
4	Clarify the concept of motive and discuss its types.	14
5	Explain the concept and characteristics of social attitudes.	14
6	Explain the factors that make change in social attitude.	14
7	Clarify the concept of perception and structure of perception.	14
8	Clarify the concept of perception and discuss the factors that make change in perception.	14

SECTION-II

9	Show following sentences are either right or wrong (Any four) :	08
(1)	Social psychology study the behaviour of person in society.	
(2)	Behaviour is not the product of experience.	
(3)	The person learns attitudes by social interaction.	
(4)	Cognition is not the individual view of reality.	
(5)	Bogardus name is associate with method of social distance scale.	
(6)	Permanent satisfaction of biogenic motives is not possible.	
(7)	Fear, trouble, contempt are positive attitudes.	
(8)	Obligation, Mercy, confidence are positive attitude.	
-

Part-I

નીચે આપેલ પ્રશ્નોમાથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.

- પ્રશ્ન-૦૧ પ્રવાસન ઉપર અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૦૨ પ્રવાસન એક ઉદ્યોગ તરીકે ભારતના અર્થતંત્રમાં શું મહત્વ ધરાવે છે?-સમજાવો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૦૩ પ્રવાસનના મુખ્ય પ્રકારો વિગતે સમજાવો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૦૪ ઋતુગત પ્રવાસન એટલે શું? તેનું મહત્વ સમજાવો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૦૫ પ્રવાસનની અસરો સમજાવો (૧૪).
- પ્રશ્ન-૦૬ પ્રદૂષણ નિયંત્રણ માટેના કાયદાઓ સમજાવો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૦૭ ભારતમાં પ્રવાસન વિકાસની સંભાવનાઓ અને પ્રવાસન આકર્ષણના પ્રાદેશિક પરિમાણોની ચર્ચા કરો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૦૮ યુનેસ્કો દ્વારા જાહેર ભારતની મુખ્ય વર્લ્ડ હેરિટેજ સાઇટ્સની ચર્ચા કરો. (૧૪)

Part-II

પ્રશ્ન-૦૯ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો. (કોઈ પણ ચાર) (૦૮)

- (૧) નાલંદા વિશ્વવિદ્યાલય કયા રાજ્યમાં આવેલી છે?
(a) ગુજરાત (b) બિહાર (c) રાજસ્થાન (d) ઉત્તરપ્રદેશ
- (૨) માઉન્ટ એવરેસ્ટ એ કયા પ્રકારના પ્રવાસનનું ઉત્તમ ઉદાહરણ છે?
(a) સાહસિક પ્રવાસન (b) ધાર્મિક પ્રવાસન (c) સાંસ્કૃતિક પ્રવાસન (d) આપેલ તમામ
- (૩) સ્ટેચ્યું ઓફ યુનિટી કયા બેટ પર નિર્માણ પામેલ છે?
(a) પીરમ બેટ (b) અલિયા બેટ (c) સાધુ બેટ (d) નડા બેટ
- (૪) સ્ટેચ્યું ઓફ યુનિટીની ઊંચાઈ કેટલી રાખવામાં આવી છે?
(a) ૧૮૭ મીટર (b) ૧૮૪ મીટર (c) ૧૮૨ મીટર (d) ૧૮૦ મીટર
- (૫) સામાન્ય રીતે રણોત્સવનું આયોજન કયા મહિનામાં થાય છે?
(a) ડિસેમ્બર-ફેબ્રુઆરી (b) માર્ચ-મે (c) માર્ચ-જૂન (d) જૂન-સપ્ટેમ્બર
- (૬) કેવડી પ્રવાસન સ્થળ ક્યાં જિલ્લામાં આવેલું છે?
(a) સુરત (b) નર્મદા (c) ભરુચ (d) તાપી
- (૭) ગોળ-ગઘેડાનો મેળો ક્યાં ભરાય છે?
(a) જેસાવાડા (b) કેવડી (c) જાંબુઘોડા (d) વઘઇ
- (૮) ૨૦૨૧માં ભારતના કયા પ્રવાસન સ્થળને વર્લ્ડ હેરિટેજ સ્થળ તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યું?
(a) લોથલ (b) રંગપુર (c) રૈયોલી (d) ઘોળાવીરા

E 499-2

English Version
Gujarat University, Ahmedabad
T.Y.B.A. Semester-VI
Tourism Geography
Paper Code-313

Total Marks-50

Part-I

Answer any three of the following questions.

- Q-1 Explain the factors affecting tourism. (14)
Q-2 What is the importance of tourism in the Indian economy as an industry? -Explain. (14)
Q-3 Explain in detail the Major types of tourism. (14)
Q-4 What is seasonal tourism? Explain its importance. (14)
Q-5 Explain the Impacts of tourism. (14)
Q-6 Explain the laws for pollution control. (14)
Q-7 Discuss the Prospects of tourism development in India and regional dimensions of tourism attraction. (14)
Q-8 Discuss the major World Heritage Sites of India declared by UNESCO. (14)

Part-II

Q-9 Choose the right option. (Any four) (08)

1. Nalanda University is located in which state?
(a) Gujarat (b) Bihar (c) Rajasthan (d) Uttarpradesh
  2. Mount Everest is an excellent example of which type of tourism?
(a) Adventure Tourism (b) Religious Tourism (c) Cultural Tourism (d) All are given
  3. The Statue of Unity is built on which bat?
(a) Pira bat (b) Aliya Bat (c) Sadhu Bat (d) Nada Bat
  4. What is the height of the "Statue of Unity"?
(a) 187 metre (b) 184 metre (c) 182 metre (d) 190 metre
  5. In which month is the Ranotsav usually held?
(a) December-February (b) March-May (c) March-June (d) June-September
  6. Kevadi is a tourist destination located in which district?
(a) Surat (b) Narmada (c) Bharuch (d) Tapi
  7. Where does the "Gol-Gadheda fair" take place?
(a) Jesavada (b) Kevdi (c) Jambughoda (d) Vaghai
  8. Which Indian tourist destination was declared a World Heritage Site in 2021?
(a) Lothal (b) Rangpur (c) Raiyoli (d) Dholaveera
-

- સૂચના : વિભાગ ૧માં દર્શાવેલ તમામ પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.
વિભાગ ૧માંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપવાના રહેશે.
પ્રશ્ન નંબર ૯ કે જે વિભાગ ૨ છે તે ફરજિયાત છે.

વિભાગ - ૧

પ્ર.૧.	રીટન કોમ્યુનિકેશન એટલે શું. સઉદાહરણ સમજાવો.	૦૭
પ્ર.૨.	નોન વર્બલ કોમ્યુનિકેશન વિશે સવિસ્તર સમજાવો.	૦૭
પ્ર.૩.	ટૂંકનોંધ લખો: સ્ટ્રેસ ઈન્ટરવ્યુ	૦૭
પ્ર.૪.	સ્પીકીંગ સ્ટ્રેટેજી વિશે સવિસ્તર જણાવો.	૦૭
પ્ર.૫.	વેબ બ્રાઉઝરમાં શબ્દના અર્થ સઉદાહરણ સમજાવો: Bookmarks, History.	૦૭
પ્ર.૬.	LINKDIN વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો.	૦૭
પ્ર.૭.	સિક્યોર સેલ ક્લાયન્ટ વિશે ઉદાહરણસહ નોંધ લખો.	૦૭
પ્ર.૮.	વિસ્તૃત નોંધ લખો: SFTP	૦૭

વિભાગ - ૨

પ્ર.૯	માંગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (કોઈપણ ચાર)	૦૪
	(૧) પૂરું નામ જણાવો: HTTP	
	(૨) પૂરું નામ જણાવો: WWW	
	(૩) પૂરું નામ જણાવો: BCC	
	(૪) પૂરું નામ જણાવો: FTP	
	(૫) કોમ્યુનિકેશનની કોઈપણ એક વ્યાખ્યા આપો.	
	(૬) રીટન કોમ્યુનિકેશનના બે ફાયદા જણાવો.	
	(૭) કોમ્યુનિકેશનના કેટલા પ્રકાર છે. કયા કયા.	
	(૮) અસરકારક પ્રેઝન્ટેશનને એક-બે લાઈનમાં જણાવો.	

*****

P.T.O

E 498-2

OCTOBER 2021
SEMESTER VI B.A.
COMPUTER APPLICATIONS
CORE : 313 [CC - 313]
COMMUNICATION SKILL & INFORMATION TECHNOLOGY

TIME: 2.00 HRS.

MARKS: 25

ENGLISH VERSION

INSTRUCTION : All Questions in Section 1 carry equal marks.
Attempt any THREE questions in Section 1.
Question IX in Section 2 is Compulsory.

Section I

Q.1	What is written Communication? Explain it.	07
Q.2	Explain Non Verbal Communication with example.	07
Q.3	Write a note on Stras Interview	07
Q.4	Explain the speaking strategy.	07
Q.5	Explain web browser word with example : Bookmarks, History.	07
Q.6	Give information about LINKDIN.	07
Q.7	Explain secure cell client with example.	07
Q.8	Explain SFTP.	07

Section II

Q.9	Do as directed. (Any Four) (1) Full Form : HTTP (2) Full Form : WWW (3) Full Form : BCC (4) Write full form : FTP (5) Write any one definition of Communication. (6) Write any two benefits of written communication. (7) How many types of communication? write their names. (8) What is effective presentation? write in one or two lines.	04

*****

